

Коли ти поруч
Светлана Талан

Льоша хотів бути з Дашею в радості та в горі, у багатстві та в бідності, але не у хворобі... Коли близька подруга видала її таємницю, коли власні батьки відсахнулись від неї, як від прокаженої, – хто його засудить? А вони ж могли жити разом довго та щасливо чи померти в один день – загинути тоді, на зануреній у туман трасі. Того дня Даша, самовіддана медсестра, сама спливаючи кров'ю, вибралася з понівеченого в аварії «жигульонка», щоб надати допомогу тим, хто її потребував. Так вона заразилася. Даша не знає як, але вона повинна жити далі!

Світлана Талан

Коли ти поруч

«Коронація Слова» створює для вас нову хвилю української літератури – яскраву, різножанрову, захоплюючу, – яка є дзеркалом сьогодення іскаробом для майбутніх поколінь.

Тетяна і Юрій Логущ, ініціатори і засновники проекту

Міжнародний конкурс романів, кіносценаріїв, п'ес і пісенної лірики «Коронація слова» був заснований для сприяння розвитку новітньої української культури. Перша церемонія нагородження переможців відбулася 2000 року. Відтоді усіх, хто належить до коронаційної родини, об'єднує прагнення відродити і примножувати живе українське слово.

Література, кіно, пісня і театр обрані не випадково, адже саме ці жанри є стратегічними жанрами культури, що формують і визначають зрілість нації.

Метою конкурсу та його завданням є пошук нових імен, видання найкращих романів, стимулювання й підтримка сучасного літературного процесу, вітчизняної естради, кіно й театру, і як наслідок – наповнення українського ринку повнокровною конкурентоспроможною літературою, а сцени, кіно й театру – якісними українськими шлягерами, фільмами, п'есами.

koronatsiya.com

Від автора

Сюжетом свого роману я хотіла нагадати нам, людям, про те, яким швидкоплинним є життя.

Ми повсякчас кудись поспішаємо, завжди не встигаємо, метушимися, нарікаємо на життя і не помічаємо за повсякденними клопотами тих, кому справді зараз дуже важко. Ми шукаємо у близьких і родичів співчуття і

порозуміння, але часом не замислюємося над тим, чи зробили самі щось добре й корисне для інших. Скажете, що ви не олігарх, не мільйонер, щоб бути спонсором і допомагати комусь, самі, мовляв, боремося за виживання. Але не завжди гроші вирішують усе – це на прикладі свого життя доводить моя героїня. Звичайна добра і чуйна людина випадково захворіла на СНІД і відразу ж була відштовхнута сучасним суспільством, яке не готове сприймати таких недужих. Проте невігластво оточення не зломило її, ту, яка залишилася сам на сам зі своєю бідю, вона не опустила руки. Не багата у фінансовому плані, моя героїня багата душевно. Її ширості, широті душі та відкритості серця, доброті, готовності до самопожертви, вмінню любити може позаздрити будь-хто з нас.

Мені дуже хотілося б, щоб ви подивились іншими очима на хворих на СНІД і стали уважнішими й добрішими до тих, хто сьогодні поруч із вами.

Ви можете любити людей, хворих на СНІД.

Ви можете торкатися їх.

Ви можете бути друзями.

Ви можете доглядати їх.

Ми всі однакові.

Нкосі Джонсон, активіст руху проти СНІДу, Йоганнесбург, Південна Африка

Частина I

Розділ 1

Іван Іванович із полегкістю зітхнув. Минув четвер – операційний день. Звичайний робочий день, як усі його сорок років, проведених у відділенні хірургії. Втім, не такий уже і звичайний. Сьогодні він провів три вдалі операції, значить, ним було врятовано ще три життя. Можна було б спокійно піти на заслужений відпочинок, переїхати жити до села, в рідну домівку і доглядати хвору матір. Він так і збирався вчинити чи не кожен день, але звільнення з роботи постійно відкладав на завтра, на післязавтра, на весну, літо, на «після відпустки». Вечорами, коли його долала втома після важких змін, він мріяв про той день, коли можна буде не сушити голову, розмірковуючи про правильність поставленого діагнозу, про непередбачені наслідки організму післяопераційних пацієнтів, а просто прокинутися рановранці під горлання півнів у селі і, пірнувши в густий сивий туман, спуститися до тихої річечки з вудкою в руках. А на ранок Іван Іванович прокидався під гудіння автівок, що проносилися під його вікнами, і знову поринав з головою в працю. Не можна сказати, що він придумав собі, що без нього відділення хірургії закрийється і земля перестане обертатися навколо своєї осі. Просто він дуже любив свою роботу і ніяк не міг уявити своє життя без білого халата та скальпеля в руках.

Іван Іванович зняв халат, відчинив рипучі дверцята старенької шафи й охайно повісив його на плічка. Його робота не допускала помилок і вимагала постійно, щохвилини пильності, акуратності та педантичності. Таким він і був, таким його зробила робота. Чоловік увімкнув електрочайник і подивився на годинник. Ось-ось має підійти Віталій і прийняти зміну.

Віталієм Іван Іванович був задоволений. Мабуть, з усіх хірургів, з ким йому доводилося працювати, цей молодий хлопець здавався йому найбільш перспективним. Саме йому Іван Іванович із величезним бажанням передавав нагромаджені роками досвід і знання. Віталій Степанович, як звали його у відділенні всі, крім Івана Івановича, працював хірургом лише два роки, але зробив самостійно вже чимало складних операцій. Просто відчувалося, що молода людина на своєму місці. Це радувало Івана Івановича, з одного боку, а з іншого – він усе-таки ревниво ставився до талановитості молодого хірурга. Але це була добра, біла заздрість, і Іван Іванович не вбачав у цьому нічого поганого.

«Ось дочекаюся моменту, коли Віталій покаже себе з кращого боку на всі сто відсотків, тоді й піду з роботи», – задумав одного разу Іван Іванович і почав чекати відповідної нагоди.

Чайник закипів, і клацнула його кнопка. Майже одночасно з цим звуком хтось постукав у двері.

– Можна? – спитав молодий, високий, якщо не сказати довготелесий, хлопець в окулярах, відчиняючи двері.

– Заходь, Віталику, – по-батьківськи посміхнувся Іван Іванович. – Я вже і чайник закип'ятив, чекаючи на тебе.

– Я не спізнився, – зауважив Віталій, – здрастуйте, Іване Івановичу.

Незважаючи на свій високий зріст, Віталік не сутулився, як зазвичай роблять такі люди, а тримав спину рівно, наче натягнену струну, і від цього здавався ще вищим. Його веселі голубі очі дивилися з-за окулярів, випромінюючи світло радості. Він швидким, спритним рухом натягнув білосніжну шапочку на коротко стрижене світло-русяве волосся і накинув халат на зелену футболку з незрозумілим написом ML.

– Я готовий пити чай і приймати зміну, – посміхнувся він широкою посмішкою.

– Не зміну, а зміни, – зауважив Іван Іванович, ставлячи на стіл дві порцелянові чашки в дрібну синю квіточку.

– Як це?

– Мені треба з'їздити до матері в село, – сказав Іван Іванович. – Я тебе хочу попросити відпрацювати нічну зміну за себе і денну за мене.

– Без проблем, – Віталій розвів свої довгі тонкі руки в сторони. – Скільки завгодно.

– А як же твоє особисте життя? Як наречені?

– А! – Віталій недбало махнув рукою і поморщився, від чого його окуляри зробили рух до кінчика носа. – Які там наречені?

- Ех, мені б твої роки, - усміхнувся Іван Іванович і поправив сиві вуса. - Я б на твоєму місці жодної сестрички у відділенні не проминув би.

- Вони всі зайняті, - зауважив Віталій, сьорбаючи чай.

- Тоді залишаються хворі. Які тобі більше підходять: переломи, апендикси чи черепно-мозкові?

- Ну і жарти у вас, Іване Івановичу! Краще скажіть, як там ваша мати?

- Щось рана не загоюється. Що тут вдієш? Вік та цукор. Цукор, візьміть до уваги, молодий колего, гарний тільки в чаї, а не в крові, - посміхнувся Іван Іванович.

- Скільки вашій мамі?

- Вісімдесят шостий пішов.

- Та-а-ак, - протягнув молодий лікар. - Вік заважає одужанню.

- Мати ще жива, а батька вже немає десять років, - сказав Іван Іванович, і по його обличчю пробігла тінь смутку. Чоловік зробив кілька ковтків чаю, і його очі знову заблищали хитрими вогниками. - А хочеш, я тобі із села дівчину привезу? Зараз там залишився великий вибір: доярка, алкоголичка, із трьома дітьми, кинута чоловіком...

- Іване Івановичу! - Віталій сплеснув долонями. - Давайте краще зміну приймати буду!

...Провівши колегу до ліфта, молодий лікар обійшов усі палати і, переконавшись, що все гаразд, пішов до робочого кабінету. Завідувач відділення поїхав на два дні до столиці на симпозіум, Іван Іванович - у село до хворої матері, а йому, Віталію, належало добу провести на роботі. Тому, доки у відділенні спокійно, треба було терміново зайнятися малоприємною, нецікавою, але необхідною справою - писаниною. Лікар сів за стіл, де акуратною купкою лежали стоси паперів і карток хворих. Він згадав, як перший раз його підвели для знайомства до наставника. Іван Іванович здався Віталію надто суворим і навіть злим. Той критично глянув на розгубленого, новоспеченого лікаря, що кліпав очима і, зморщивши носа, запитав:

- Значить, хочеш стати хірургом?

- Так, хочу, - сказав Віталій.

- Дуже хочеш?

- Я дуже хочу стати хорошим хірургом, - Віталій, набравшись сміливості, сказав твердо, чітко карбуючи кожне слово. Напевно, це справило якесь добре враження на досвідченого лікаря, і він розправив свої глибокі зморшки на лобі.

- Гм-м, - гмикнув лікар і зазирнув Віталію в очі крізь скельця окулярів. - Вчитися вмієш? Слухати старших?

Молодий лікар знову відчув себе школярем, що стоїть біля дошки, погано вивчивши уроки.

- Я стою перед вами, шановний Іване Івановичу, й уважно вас слухаю.

– Шановний? – перепитав Іван Іванович, і в його голосі прозвучали цинічні нотки. – Ти мене бачиш перший раз у житті і вже так шануєш?

– Тут вас поважають усі: персонал лікарні, хворі. У мене немає приводу ставитися до вас нешанобливо, – відповів Віталій і подумав про те, чи вдасться йому знайти спільну мову з цією сивоволосою людиною.

– Ходімо пити чай, – несподівано сказав Іван Іванович, різко повернувся і рушив по коридору.

– Традиція в нас така, – пояснив він, заходячи до кабінету. – На спиртне – табу, а ось чай... Прийшов на роботу – попив, ідучи додому – попив, хочеш поспілкуватися – прошу за чашку. Сподіваюся, ти не проти наших традицій?

– Давайте я зроблю чай, – відповів Віталій і поклав цим край настороженості свого наставника.

– Запам'ятовуй, Віталику, перше правило, – сказав тоді лікар, попиваючи ароматний напій. – Завжди зберігай спокій, хоч би що трапилося. Паніка відразу ж посіє в тобі невпевненість у правильності прийнятих рішень, що може призвести до лікарської помилки. А це, як у мінера, неприпустимо.

– Ясно, – кивнув Віталій. – Треба завжди бути спокійним.

Тоді молодий лікар побачив уперше задоволену посмішку Івана Івановича. Вона виявилася широкою та доброю, як у його батька...

Віталій Степанович поклав перед собою першу-ліпшу історію хвороби і взявся до роботи. Коли він закінчив і розправив затерплу від тривалого сидіння в одній позі на незручному совдепівському стільці спину, була вже десята година вечора. Він іще раз пройшовся відділенням і, залишившись задоволеним, повернувся до кабінету, щоб повечеряти.

«Початок непоганий, – подумав він. – Якщо піде так і далі й не буде позапланових хворих, то дві зміни пролетять непомітно».

Опівночі він погасив у кабінеті світло і ліг на скрипучий, перетягнутий новим дерматином диванчик та з насолодою витягнув ноги. Треба було подрімати хоч годинку-другу, адже попереду ще й денна зміна. Віталій Степанович не помітив, як миттєво на нього навалився сон. До ранку його ніхто не потривожив. А коли перші несміливі промінчики сонця увірвалися крізь прочинені жалюзі вікон і затанцювали по стінах, потім перемістилися на диван, то потрапили в очі молодому лікарю, що мирно спав, та розбудили його. Лікар неквапно потягнувся рукою вгору і на дотик знайшов на тумбочці свої окуляри. Він потер очі руками, натягнув окуляри і глянув на годинник. Була п'ята нуль-нуль.

«Оце я заснув», – подумав Віталій Степанович і швидко підскочив з дивана. Плеснув в обличчя холодною водою з-під крана просто тут, у кабінеті. Одразу ж відчув приплив сили, ввімкнув електрочайник. Ніч минула спокійно, і прийдешній ясний травневий день не віщував нічого лихого.

У відділенні вже почався звичайний ранковий рух. Віталій Степанович ішов довгим коридором і гасив світло, що забула вимкнути чергова медсестра. За звичкою він глипнув на годинник – тільки двадцять хвилин на шосту. «Чомусь уночі та рано-вранці час має властивість сповільнюватися», – промайнула думка у Віталія, коли він побачив медсестру Асю, яка бігла йому назустріч. Він уже зібрався зробити їй зауваження через невимкнене світло, але побачив її розчервонілі повні щоки та перелякані очі.

– Віталію Степановичу! Віталію Степановичу! – захекавшись, випалила Ася. – Там... Там таке!

– Що трапилося?

– Там... Там... – дівчина, важко дихаючи, тицьнула пальцем кудись убік. – Там людей привезли.

– Заспокойтеся, – зупинив її лікар. – Хворі надходять?

– Там багато хворих. Аварія. Сталася велика аварія. Терміново треба йти вниз!

Віталій швидко попрямував у бік ліфта.

– Хворі важкі? – запитав він на ходу.

– Дуже! Здається, є жертви.

– Асю, у медицині немає слова «здається», – нервово повторив він слова свого наставника. – Чорт! Знову ліфт зайнятий! Скільки разів я прохав вас, щоб забороняли хворим користуватися службовим ліфтом?

– Так... табличку ж повісили, – виправдовувалась Ася, ледве встигаючи бігти за лікарем сходами вниз.

На першому поверсі був санпропускник. Віталій Степанович пробіг повз нього і вискочив на ганок. Тут він побачив три «швидкі». Біля них метушилися люди в білих халатах.

– Та де ж ця санітарка? – пробурчав він і осікся, побачивши море крові. Із рваних ран на тілах потерпілих стирчали оголені кістки.

Лікар хутко відшукав пульс у одного потерпілого, у другого його вже не було. Тоді він побіг до другої машини, до третьої... Скрізь була кров, поранені люди стогнали, дико кричали, їхні тіла сіпалися від больового шоку, інші ж лежали тихо, закривши в одній позі. І тут Віталій Степанович уперше розгубився. Це були якісь частки секунди, але лікареві вони здалися вічністю.

«Завжди зберігай спокій», – пригадав Віталій слова наставника з такою виразністю, що вже в одну мить він опанував себе і взявся до роботи, як його вчив Іван Іванович.

Потім, як Усевішній, він чітко давав вказівки: «Цього – терміново до операційної, цього – на рентген, цього – в передопераційну, цього – до реанімації, цього – у морг...»

Розділ 2

Даринка прокинулася рано. Її розбудив веселий півень, який прокричав своє радісне «ку-ку-рі-ку!». Зрозумівши, що ще дуже рано, вона подивилася на Льошку, котрий мирно сопів на ліжку навпроти, і знову заплющила очі. Ліжко, на якому вона спала, було точно таке саме, як у неї в дитинстві: високі металеві спинки, затягнуті завісками, і пружинний матрац. А ще перина – велика, м'яка, у якій можна було потонути. Даша навчалася в п'ятому класі, коли батьки купили нові дерев'яні ліжка і сучасний м'який

диван, викинувши старі меблі. Тільки її бабуса не побажала розлучатися з периною і великими, на півліжка, подушками.

Даринка думала про вчорашній день, коли вона зі своїм нареченим, майбутнім чоловіком, приїхала сюди, в будинок батьків Олексія, щоб познайомитися з його ріднею. Батько і мати її нареченого виявилися хорошими, добрими і простими сільськими людьми, що дуже любили свого єдиного сина. Вони радо зустріли майбутню невістку, у якій від хвилювання яскраво палали щоки. Даринці весь час здавалося, що майбутня свекруха доволі прискіпливо оглядає її знавецьким оком. Від цього дівчина сором'язливо опускала очі й відчувала, як усе її тіло обсипає жаром. Утім, так було з нею завжди. Ще в школі, коли вчителька називала її прізвище, Даша відразу ж червоніла й розгублювалася. Тоді всі обертали голови, тикали в неї пальцем та перешіптувалися: «Дивися, дивись, яка Дашка червона». Від цього вона ще більше знічувалася, і потрібен був якийсь час, щоб впоратися з хвилюванням і згадати те, що вчора вивчила напам'ять.

А тут іще ввечері, коли Даринка зайшла до спальні й побачила, що Льошина мати стеле для них одну постіль, вона зовсім розгубилася і стояла як укопана, утупившись у землю і нервово перебираючи пальцями.

– Щось не так, Дариночко? – запитала жінка.

– Можна мені... окремо? – прошепотіла Даша, ненавидячи себе в такі моменти.

– Звичайно, можна. Я думала, ви, як зараз усі молоді, вже давно спите разом.

– Ні. Ми не спимо разом, – тихо сказала Даринка і додала: – Давайте я вам допоможу.

Жінка заправляла ковдру в чисту пішву і потайки позирала на наречену сина. Їй самій було ніяково від того, що без кінця дивиться на збентежену, розгублену Дашу, але не знаходила в собі сил відірвати від неї свого погляду. Ця дівчина занадто нагадувала її саму в молодості. Тоді у неї не було такого рідкого волосся, як зараз. Воно було, як у Даші, світло-русяве, пишне, красивими хвилями доходило до плечей. А найголовніше – очі Даринки. Блискучі, променисті, яскраві, вони мали колір синього, бездонного весняного неба. Здавалося, вони випромінюють світло зірок на нічному небі. У них сяяв і жвавий інтерес, і питання, і жартівлива грайливість. Але Даша весь час почувалася незручно й опускала очі, прикриваючи їх пухнастими довгими нефарбованими віями. Її шкіра була гладкою і ніжною, шия довгою, чуттєвою, внизу з двома маленькими родимками.

Жінка важко зітхнула, подумавши про те, як швидко невблаганний час відібрав у неї красу, таку саму тонку, як у Даринки, талію, залишивши у спадок безформне тіло...

Проводжати молоду пару вийшли і батько, і мати. У дворі стояли старенькі червоні «жигулі». Вони були забиті сумками з овочами, фруктами, шматками солоного сала та мішком з картоплею.

– Дашенько, Льошо, може ще варення візьмете? – до них підійшла мати Олексія з трилітровою банкою полуничного варення в руках.

– Мамо, ми вже машину так натрамбовували, що не довезе, – сказав Льоша, зачиняючи багажник.

– Спасибі. Навіщо нам стільки? – несміливо мовила Даринка й опустила очі.

– Ці «жигулі», звичайно, не БМВ, але вони ще і не те потягнуть, – зауважив Льошин батько і натиснув двома руками на багажник. – Машина хоч і не першої свіжості, але фору ще дати може! Я її, Дашо, для себе робив, для сина, а не на продаж. Усе, до останнього болтика, своїми руками перебрав. Послужила машина батькові, нехай тепер на сина попрацює. Навіщо вона мені? Нам з матір'ю і мотоцикла вистачить. Раніше тримали три корови, свиней завжди було не менше трьох, кролики і все інше. А тепер, коли Льощі купили малосімейку, залишили одну корову та курей.

– Поросят тримати вже не будемо, – вставила своє слово мати.

– Все для сина старалися. Воно в селі важко зараз гроші заробляти, не те, що раніше було. Тепер, коли у сина житло хоч якесь є в місті, автівка, хоч і старенька, але ще послужить, гроші на ваше весілля є, можна й відпочити трохи. Чи не так, мати?

– Будемо жити тепер на пенсію, – погодилася жінка й додала: – А все одно хочеться бодай чимось допомогти синові.

– Не хвилюйтеся, ми не пропадемо, – посміхнувся Льоша. – Будемо жити з Дашею разом, і все у нас буде. Чи не так, Дашулю?

– Спасибі вам за все, – сказала Даша і підвела на жінку великі очі.

– А квасоля? – сполошилася мати Олексія, – квасолю забули!

– Та там вона, в сумці, – відказав Льоша і глянув на годинник. – Нам час. Даші сьогодні ще йти в нічну зміну на роботу. Треба встигнути всі сумки розібрати і дати Даші можливість хоча б трохи поспати.

– Не забувайте нас, – попросила мати, – телефонуйте частіше. Телефони в руках носите і спите з ними, а про нас згадуєте раз на тиждень.

– Мамо, ну ми ж не гуляли, а працювали. Це якби ми дупи на диванах протирали, – зауважив Льоша.

– Ну, синку, давай, – батько простяг синові мозолясту руку.

– Спасибі вам за прийом і за все-все, – мовила Даринка, зібравши усю свою мужність, і посміхнулася до майбутньої свекрухи.

Та глянула на дівчину і побачила навколо голови Даші сяйливий ореол від несміливих променів сонця, що пробиваються крізь туман. Ця дівчина, звичайно ж, не красуня, але очі, волосся і посмішка з ямочками на щоках роблять її дуже милою і схожою на янгола.

– Приїжджайте ще, – сказала жінка, не в змозі відвести погляду від майбутньої невістки.

– От картоплю копати точно приїдемо. Еге ж, Дашулю? – Льоша ніжно подивився на свою наречену. Даринка кивнула на знак згоди. Вони сіли в червону машину, і старі «жигулі» пирхнули, залишивши за собою хмарку куряви, а дві самотні людські постаті на дорозі ще довго вдивлялися вслід автівці.

Деякий час Даша сиділа тихо, наче миша. Їй треба було впорядкувати свої почуття після пережитого хвилювання. У такі моменти вона себе ненавиділа. Їй було гидко від того, що вона так нітилася, затиналася, відповідала недоладно, що їй тремтіли руки і вона впустила й розбила чашку, що так і не змогла нормально поговорити з Льошиною мамою і хоча б трохи

зблизитися. Адже вона не завжди така. Зі своїми добрими знайомими вона тримає себе невимушено, розкуто, вміє пожартувати, повеселитися й бути душею компанії.

«І в кого я така дурна вдалася?» – подумала Даша, важко зітхаючи.

– Щось не так? – запитав Льоша.

– У тебе славні батьки, – сказала вона, – дуже хороші.

– Ти їм теж сподобалася.

– Правда?! – Даринка жваво підстрибнула на сидінні. – А я думала, вони вже вирішили, що ти якусь розумово відсталу привіз.

– Усе нормально, Дашулю. Хіба вони не розуміють, що ти хвилювалася?

– Не знаю, – знизала плечима дівчина.

– Я теж буду хвилюватися, коли до твоїх поїдемо.

– Ти? – Даша засміялася. – Щось слабо в це віриться.

– Так, я буду хвилюватися, ніжки мої будуть підломлюватися, і я знепритомнію від стресу, – пожартував Льоша, викликавши сміх у Даринки.

– Мої батьки, як і твої, звичайні сільські люди. А в селах, як ти знаєш, люди добріші й гостинніші, ніж у місті.

– Згоден.

Даша мигцем глянула на свого обранця. Їй досі не вірилося, що цей високий, широкоплечий, фігурою схожий на м'язистого Тарзана, хлопець із довгим чорним волоссям, зібраним ззаду в хвостик, помітив її серед багатьох інших красивих дівчат. Олексій влаштувався в приватну клініку півроку тому водієм «швидкої», де вже працювала Даринка та її шкільна подруга Света. Тоді всі дівчата бігали дивитися на красеня-водія. Серед них була і Даша. Олексій їй одразу сподобався, але вона навіть не мріяла про те, щоб з ним познайомитися. Їй здавалося, що поряд з таким хлопцем з голлівудською посмішкою має бути яскрава, помітна, довгонога красуня, а не вона, сіра мишка, яка навіть косметикою користувалася по великих святах. Але так вже сталося, що Льоша почав усе частіше опинятися поряд з нею. Траплялося це випадково чи він робив це навмисно, дівчина до цього часу не знала. Потім у них були спільні чергування, розмови ні про що і перше побачення. Даша пам'ятала всі деталі цієї зустрічі до найменших подробиць.

Олексій запросив її у кафе, і вона погодилася, не надавши особливої ваги такій пропозиції. Але коли вони сиділи за столиком і пили молочні коктейлі, вона вперше помітила, як пристрасно дивляться на неї його очі кольору молочного шоколаду. Їй раптом стали небайдужими його яскраві губи і надзвичайно чарівна посмішка. Тоді Даринка вперше відчувала, як усередині неї запалав незрозумілий вогонь, змушуючи прискорено забитися серце, коліна затремтіли і на щоках спалахнув рум'янець, але вже не від сорому, а від думки, що Льоша їй страшенно подобається. Вона запам'ятала їхній перший поцілунок у сквері. Він був легким і ніжним, але Дашина душа розкрилася назустріч, немов бутон квітки після теплого літнього дощу. Дівчина затамувала подих і відчувала, що задихнеться від нового почуття. Тоді вона сама потягнулася до його губ, і другий поцілунок був полум'яним і пекучим...

Кожного разу при зустрічі її тягнуло все більше до Олексія. Вона боялася нових почуттів, але не могла їх стримувати, відчуваючи, як між ними розгоряється яскравим, рівним полум'ям кохання, опромінюючи невідому, але прекрасну далечінь. Даринка усвідомлювала, що цей хлопець увійшов у її життя міцно і надовго, але коли вона залишилася сам на сам з Олексієм у його кімнаті і від пристрасних поцілунків він занадто збудився та тремтячими руками спробував зняти з неї трусики, вона від нього відсунулася.

- Ні, не треба, - чи то попросила, чи то наказала Даша.

Спочатку Олексій навіть не повірив, що Даші вже двадцять років, а вона досі не знала чоловіка, але вона була наполеглива й уперта. Щоразу її «ні» зупиняло його запал, і не залишалося нічого, як готуватися до весілля. Даша і сама не знала, чому так поводитися. Можливо, їй було страшно «залетіти», як це бувало не раз з її подругами. Можливо, боялася залишитися сама з дитиною. Вона завжди боялася щось зробити не так, щоб не сподобатися коханому. Але ніхто не знав, як вона хотіла бути з цією людиною, як її тягло до нього і ночами палало її тіло від бажання близькості з чоловіком, як воно витягалось в напрузі, подібно до туги натягнутої струни. Іноді Даринка так вимучувалася, що засинала пізно й уві сні відчувала оргазм. Але вона мріяла не про такий секс.

Свою першу ніч із чоловіком дівчина бачила у своїх мріях після весілля. Часто вона уявляла, як увечері, після одруження, вона зайде до спальні законного чоловіка у своєму білосніжному вбранні, втомлена, але щаслива. У кімнаті пануватиме напівтемрява. Там не буде яскравого світла, не буде і суцільної темряви. Тільки запалені свічки, вона і він. Він підійде до неї, не поспішаючи, витягне шпильки з фати і розстебне на сукні блискавку...

- Гей, про що задумалася? - вивів її з мрій голос Льоші.

- Та так, - посміхнулася Даринка, - просто.

- Дивися, який туман.

- Прямо як у мультику «Їжачок у тумані». Бачив?

- Бачив. Класний мультик, хоч і старий.

- Гарне не буває старим.

- Це як сказати. У мене машина хороша, але вже стара. Хотілося б надалі мати новішу.

«Ось так завжди, - подумала Даша з гіркотою в душі. - Жінки мріють про щось неземне, про гарне і вічне, а чоловіки - прагматики, думають про матеріальне».

- Буде, якщо є бажання, - відповіла Даринка.

- Нічого, Дашулю, все у нас буде. Піду працювати на півтори ставки, а якщо не вийде, то підробіток завжди знайти можна.

- Я теж візьму підробіток у лабораторії.

- Не пропадемо. Зіграємо весілля, потім накопичимо трохи грошей і візьмемо в кредит нову машину. Як ти на це дивишся?

- Лише б ми були разом, - мрійливо сказала Даша.

– Будемо! Ми завжди будемо разом, – твердо сказав Олексій і ніжно подивився на свою наречену.

– Хоч би що сталося? – Даринка підвела на нього свої глибокі сині очі.

– А що має статися? Все буде нормально – це я тобі обіцяю.

– Ми ніколи не розлучимося? – запитала Даша і з трепетом у душі чекала на заповітні, такі потрібні їй слова.

– Дашо, – сказав він чуттєво і посміхнувся. – Ти ж знаєш, що я кохаю тебе й хочу бути з тобою завжди. Це ти хотіла ще раз почути?

– Так, – тихо й лагідно відповіла Даша.

Ось цим вона його і зачарувала. Олексій звик до того, що за ним завжди дівчата бігали табуном. Варто було йому кивнути головою, і вони бігли за ним і стрибали в ліжко. А ось Даша... Вона була зовсім іншою. Ця дівчина була геть позбавлена нахабства, брехні, хитрощів. Увесь її вигляд промовляв: «Ось я така: відкрита, чесна, добра. Я майже не користуюся косметикою, не ганяюся за дорогими речами. Мене можна або любити такою, якою я є, або взагалі не любити».

І Олексій закохався. Він любив її вдень, коли бачив на роботі, любив у вільний час при зустрічах, любив у мріях, любив уві сні. Йому подобалося спостерігати, як пурхають її чорні вії, слухати, як вона сміється, дивитися, як іде по коридору в лікарняному халаті...

– Туман такий, що майже нічого не видно.

– Тут завжди так. Особливо навесні й восени. Напевно, тому, що недалеко Кременчуцьке водосховище.

– Здається, що хмари опустилися і ми летимо десь високо-високо, – сказала Даринка і, відчинивши вікно, висунула руку.

– Досить тобі літати в небесах, моя пташко. Скоро четверта година, ми виїдемо з цієї суцільної колії на трасу і помчимо прямо, прямо і прямо.

– І незабаром будемо в Дніпропетровську, – додала Даша.

Вона трохи помовчала і поморщила носика.

– От тільки мені не подобається, що такий густий туман. Добре їхати зараз. Тут немає машин, немає великого руху.

– Чому ж немає машин? Уранці іде туди і назад молоковоз. Потім ще в селі є п'ять машин.

– Які виїжджають із дворів по святах? – засміялася Даринка.

– Ти, зайцю, не правий. Ці машини годують людей. Щоранку люди ідуть у найближчі міста продавати молоко, сир, сметану і те, що у кого виросло на городі. За рахунок цього люди й живуть.

– А в кого немає машини?

– Ті ідуть на мотоциклах, мопедах або велосипедах до траси. Там, я тобі потім покажу, є зупинка і довгий стіл, де люди продають усе, що можуть.

Туди приходять люди і з інших сіл. Загалом, стихійний ринок, де проїжджі можуть скупитися.

– А ти там продавав що-небудь?

– Аякже! Мені дуже хотілося мати велосипед, і ми з бабусею, яка вже померла, ціле літо пішки тягали відра зі смородиною, вишнями, першими помідорами. Я сідав на перевернуте цеберко в один ряд з усіма дорослими і, тільки-но зупинялася машина, кричав на все горло: «У мене найсмачніші, найсолодші вишні!» Один з водіїв, що проходили уздовж ряду, запитав мене: «Чого ти, синку, так кричиш?» А я йому так само голосно відповідаю: «Велосипед хочу купити!» Всі так дружно сміялися!

– Велосипед хоча б купив? – посміхнулася Даша.

– Аякже?! Купив. Може, грошей і не вистачало, я не знаю, але ми з бабусею поїхали в місто і купили.

– Льошо, мене турбує туман. Здається, він став ще густішим.

– Нічого страшного. Поки виїдемо на трасу, зійде сонце і туман розвіється. Ти не бійся, я ж не перший день за кермом. Ти мені віриш, Дашо?

Даринка подивилася на нього і кивнула. Вона йому вірила. І не тільки вірила, вона відчувала себе тендітною і ніжною, бо його надійні, сильні й теплі руки були завжди поруч. Їй було з Олексієм спокійно і затишно настільки, що іноді вона боялася дихати, щоб не злякати своє щастя.

Розділ 3

Сергій припаркував свою «тойоту» біля непривабливого пошарпаного придорожного кафе. Він зі своєю дружиною Віталіною, або простіше Вітою, виїхав із Дніпропетровська ще вночі. Сергій припускав, що туман розсіється з настанням ранку, але на під'їзді до Кременчука він став іще густішим, а тепер і зовсім стелився над землею непроглядною молочною габою. Він нагадував дим від вогнища і лежав смугами, іноді зовсім густими.

– Вітусю, каву будеш? – запитав він дружину.

Вона мовчки кивнула.

Сергій підійшов до кафе, марно смикнув ручку на пластикових дверях і тільки потім побачив на склі табличку «Стукайте у віконце» та стрілку, що вказує праворуч. Він постукав кінчиками пальців раз, потім другий, третій. Нікого не було. Коли він затарабанив наполегливіше, віконце відчинилися і в ньому показалася заспана та кудлата голова дівчини.

– Вам чого? – запитала вона хрипливатим голосом.

– Каву по-східному можна?

– Так. Зараз.

– Дві, будь ласка.

Віконце прикрилося, і голова зникла. Сергій закутив, глибоко затагнувшись, і подивився на свою автівку. Його чорний позашляховик був мокрим і блискучим, наче недавно побував під дощем, і на ньому застигло безліч дрібних вологих крапельок, які, збільшуючись до потрібного розміру, не витримували своєї ваги на гладкій поверхні та збігали вниз тоненькими струмочками.

Віта вийшла з салону і розгорнула плечі. Від їзди у неї затекли спина й ноги, і вона неквапливо походжала, вдихаючи відсвіжну вологу ранку. В обтяжних джинсах, футболці кремового кольору і кросівках, худенька, з ледь випнутими горбинками грудей, з короткою стрижкою, вона була схожа на не повністю сформованого хлопчика-підлітка. Тільки її м'які контури вилиць і підборіддя, широко розкриті великі заміряні і трохи сумні карі очі та чуттєві, пишні губи, які злегка тремтіли під час розмови, не давали забути про те, що це жінка. У всьому її вигляді таїлась якась безкорисливість, романтична ніжність, таємничість і загадковість. У її великі глибокі очі можна було дивитися до нескінченності, читати її настрій, думки і навіть мрії. Здавалося, її неможливо образити ні словом, ані жестом. Погляд Віталіни приваблював, викликаючи ніжність, захоплення, бажання зробити щось приємне або взагалі неможливе.

Сергій обожнював свою дружину і любив тією неземною любов'ю, яка іноді звалюється на чоловіків і робить їх то слабкими, як діти, то сильними, як кам'янисті тисячолітні гори, то до незмоги божевільними і безрозсудними. Він полюбив Віталіну одразу ж, як побачив уперше. До того моменту він готовий був посперечатися з будь-ким і віддати своє виробництво косметичних засобів тому, хто доведе, що є кохання з першого погляду. Він був далеко не хлопчик на той час і добре знав життя у всіх його проявах. Сергій доти навчився непогано відрізняти чорне від білого і майже не помилявся в людях. Він точно знав, що всі жінки – хижачки, і ніхто його не міг переконати у протилежному. Він міг повести за собою будь-яку жінку, чи то вона одружена, чи вільна. Сергій був упевнений, що всі жінки слабкі та продажні, бо можна купити будь-яку з них. Головне, знайти до них підхід. Для однієї було досить, не поспішаючи, відкрити своє портмоне, щоб вона побачила товстий прес «зелених». У жінки такого типу миттєво спалахували іскорками очі, і вона вже спливала слиною, як голодна тварина, забачивши їжу. Але такий тип жінок у Сергія не викликав ані найменшої цікавості. До другого типу він відносив жінок, до яких потрібен був трошки інший підхід. Можна було, наприклад, запросити на горнятко кави у свій заміський триповерховий особняк з фонтанами, басейном і невеликим домашнім зоопарком. Цього було вже достатньо. Не треба витрачати зайвих слів і докладати зусиль. Третім потрібна була якась романтичність, скріплена матеріальним добробутом. І він, Сергій, використовував усі три типи, як хотів, коли хотів і скільки хотів. Він купався у своєму багатстві й ніжності жінок, але жодну з них посправжньому так і не зміг покохати. У його житті вони посідали якесь другорядне, проміжне місце. У потаємних куточках його душі залишався маленький вільний шматочок для тієї, єдиної. Він соромився власної романтичності навіть перед самим собою і вже не вірив у своє щастя. Сергій просто звик жити, не спираючись ні на кого, нікому не довіряючи до кінця і нікому не даючи ні найменшої змоги зазірнути в потаємний світ своєї душі, що перебувала у добровільному самотництві. Здавалося, він знав про жінок усе, і вони із захватом дивилися на цього мужнього, завжди охайного, високого, з правильними рисами обличчя, вольовим підборіддям і грецьким носом привабливого чоловіка. Але Сергій не знав чого: сила жінки в її слабкості.

Одного разу Сергій підвозив знайомого до потяга на залізничний вокзал. Попрощавшись із ним, він вже збирався від'їжджати і прямував у бік своєї автівки, коли його увагу привернула до болю самотня жіноча фігурка у кінці перону. З цікавості він підійшов до дівчини і завмер. Перед ним

була молоденька, зовсім ще юна дівчина з величезними карими очима, в яких блищали сльози. На мить йому здалося, що він потонув у цих очах, повних відчаю, безвиході та страху перед цим величезним світом. У всій її розгубленості була якась зворушлива ніжність, боязкість, лагідність і водночас сила. Тоді вперше перед цією тендітною та безпорадною дівчиною він розгубився, відчуваючи, як земля йде з-під ніг, а душу наповнюють ясні, як після очищувального літнього дощу, досі незвідані почуття. Вони змушували його невідривно дивитися на незнайомку, яка своєю зворушливо-сором'язливою ніжністю притягувала до себе, не даючи йому байдуже піти.

Сергій почав з нею розмову. Зараз він уже не згадає, яке перше слово він сказав – занадто багато було хвилювання і душевного трепету. Але він чудово пам'ятає, як Віталіна з дитячою наївністю розповіла йому про те, що вона вихованка дитбудинку, як після закінчення училища їй надали, як і годиться, кімнату в гуртожитку, а потім, за один день, приватне підприємство, де вона працювала, закрили, а гуртожиток у центрі міста перекупив якийсь багатий дядько і вона опинилася на вулиці.

– Куди ти тепер? – запитав Сергій.

– Не знаю. Світ величезний, але мені немає в ньому місця.

– У тебе взагалі немає нікого з родичів?

– Я сама.

– Як воно – бути зовсім самій?

– Самотність – це страшно. Це почуття не можна передати словами. Воно схоже на бездонний океан. Або на космічний простір, коли мчиш і знаєш, що попереду все така ж нескінченність.

– У тебе на шиї дві вертикальні родимки у вигляді вісімки.

– Значить, це мій знак, – посміхнулася Віталіна і змахнула сльозу, що скотилися на щоку. Вона зробила це так, як роблять діти, долонькою.

– Я можу надати тобі дах над головою, – несподівано для себе сказав Сергій. Звичайно ж, він не це хотів сказати. Заради цієї беззахисної, тендітної незнайомки він готовий був зректися всього світу, але не мав досвіду спілкування з такими позаземними створіннями і не знайшов потрібних слів.

– Я не потребую подачок, – Віталіна глянула на нього з неприхованим презирством. – Ти вважаєш, що зі мною можна поводитися, як з покинутим цуценям? З'являєшся і, пустивши крокодилячу сльозу, пропонуєш йому обгризену кістку зі свого столу. Сьогодні ти пожалів цю тваринку, а завтра вона тобі набридне. Ти викинеш цуценя на вулицю з почуттям виконаного обов'язку і будеш спати спокійно, не думаючи про те, що тварина встигла тебе полюбити і, головне, вона довірилася тобі.

– Я готовий допомогти тобі всім, чим можу.

– Якби мені запропонував свою допомогу безхатько, що живе в підвалі, я б її прийняла. Але не від тебе.

– Проте чому?!

– Вона не безкорислива. Тому нешира. Навіщо мені ці ведмежі послуги?

– Чому ти вважаєш, що вона не безкорислива?

- Ти звик за все платити і брати оплату. Я не маю чим з тобою розплачуватися. У гаманці в мене порожньо. У ньому немає грошей на квиток, щоб кудись поїхати. Тіло і душу я не продам нікому. Я залишу їх для єдиного чоловіка, якого мені пошлють небеса. А ти багатий і розбещений життям. Тобі моїх почуттів не зрозуміти. Ми розмовляємо різними мовами.

- У мене на лобі написано, що я багатий?

- На одному твоєму випеченому пальчику перстень, за який можна купити квартиру в цьому місті.

Сергій посміхнувся, зняв перстень з пальця та простягнув Віталіні.

- Тоді візьми його і купи собі житло. А я піду, ти мене більше не побачиш, але зате не будеш думати, що всі багаті безсердечні сухарі, - сказав він, тицьнувши приголомшений дівчині в маленьку долоньку величезну каблучку з блискучими коштовними каменями.

Сергій повернувся й неквапом рушив до машини. Йому хотілося, щоб цієї миті розверзлася під ним земля і він назавжди пішов у темні надра, якщо... Якщо вона не обізветься до нього.

- Почекай. Не йди, - почув він тихі, бажані слова за своєю спиною, і світ навколо набув надзвичайно яскравих кольорів.

Сергій обернувся і щасливо посміхнувся. На нього дивилися її очі. Вони не були вже наповнені безвихіддю, в них світилися веселі, живі іскорки. А ще в них були надія і довіра, які він не мав права ні зрадити, ні обдурити.

- Ходімо додому, - сказав він просто, наче вони були знайомі тисячу років, а зараз він просто зустрів її з прибулого потяга...

- Ваша кава, - віконце відчинилися, і з нього долинули приємні пахощі.

Сергій розрахувався і приніс каву Віталіні.

- Спасибі, - тихо, як завжди, сказала вона і вдячно глянула на чоловіка.

Сергій подумав, що їй можна взагалі нічого не говорити. Її очі були живі й усе могли розказати. В них можна прочитати все, до останнього слова.

Зараз Сергій ненавидів себе так, як це взагалі було можливо. Він був винен перед цими чистими очима, які йому довіряли. Сергій усвідомлював, що зрадив усе, що було йому близьким і цінним, і від цього у нього на душі був важкий камінь. Він тиснув душу, заважав жити, дихати, любити, примушував не спати ночами і рвав на шматки. А справа була в його бізнесі. Сергій знав, що має багато заздрісників, конкурентів і навіть ворогів. Йому завжди здавалося, що він йде на крок попереду них, передбачаючи всілякі пастки. Але одного разу він не розгледів уміло розставлену конкурентом по бізнесу, другом дитинства, павутину і попався.

Сергій мав своє підприємство з виробництва косметичних засобів. За кордоном, у Німеччині, він створив дві дочірні фірми, але, як завжди, хотілося ще більшого. І тоді він замахнувся далі. Треба було летіти до Італії і там вести переговори. Зазвичай на такі заходи беруть своїх дружин або, найчастіше, вродливих коханок. Скромна і непоказна, Віталіна на цю роль не підходила, і друг порадив Сергієві взяти асистентом для супроводу Аліну. Сергій погодився, коли побачив Аліну. Як жінка вона була надзвичайно граціозна, мала, як і належить, ноги від вух, володіла

декількома іноземними мовами. Чоловіки, побачивши красиві груди, що нахабно визирають із блузки, сексуальні жести і чуттєві губи, забувають про все й готові укласти будь-яку угоду, аби швидше залишитися наодинці зі спокусницею. Аліна за добру платню була готова на все, і Сергій вирішив, що дістав гарну пораду від друга.

Операція вдалася, і Сергій триумфував, повернувшись до готелю. Тоді в його номер прийшла Аліна і попрохала допомогти їй скупатися. Він на радісах випив трохи віскі, потім коньяку... Напевно, у спиртне Аліна щось підсипала, тому що він нічого далі не пам'ятав. Уранці він зрозумів, що переспав з нею... Потім, залишившись наодинці, він лаяв себе останніми словами, довго мився в душі й чистив зуби. У той момент він відчув те, що відчуває згвалтована жінка, – приниження та огиду. Але, як виявилось, це були квіточки. Через кілька днів йому зателефонував товариш і порадив перевіритися на СНІД, пославшись на те, що нібито йому в своєму захворюванні зізналась Аліна. Тільки тоді Сергій зрозумів, що це була просто запланована помста, здав аналізи і дізнався, що тепер він – ВІЛ-інфікований. Це був повний крах його майбутнього життя.

Сергій метався, як загнаний звір, не знаючи, як про це сказати Віталіні. Йому вже неважливо було, що чекає його в майбутньому. Він злякався, що встиг інфікувати свою дружину. Сергій сховався до лікаря, накупив дорожніх ліків і потайки їх ковтав, уникаючи близькості з Віталіною і все ще таємно сподіваючись, що дружина не зазнала страшної долі. А вона терпляче й мужньо терпіла його нестриманість і нервозність. Просто дивилася своїми відданими очима з надією, наче говорила: «Нічого страшного, все буде добре». Іноді вона підходила до нього тихо, наче легка хмарка, обіймала ззаду за ший, коли він сидів у кріслі, втупившись в екран телевізора, і говорила:

– Милий, хороший, коханий. Усе погане мине. Чорні дні залишаться позаду, а я буду завжди поруч.

Від таких слів у нього горло стискалося, наче лещатами, і він заплющував очі, щоб не закапали сльози. Розуміючи, що з дружиною треба терміново поговорити, Сергій не міг цього зробити. Він просто не міг! І від цього ще більше себе ненавидів.

Тоді він вирішив улаштувати собі відпустку на два тижні і з'їздити з Віталіною в Карпати. Сергій дав собі слово, що сьогодні, в дорозі, він обов'язково в усьому зізнається. Далі так жити він не міг.

Вони проїхали годину. Чи вже дві? Він усе мовчав. «Зараз від'їдемо, і я про все розповім, – вирішив він, роблячи останній ковток кави. – У мене немає іншого виходу».

– Я давно не бачила такого туману, – сказала Віталіна. – Ми ніби літаємо у хмарах, а не їдемо по дорозі. Шкода, що не відкривається краєвид зверху.

– Приїдемо і піднінемося в гори. Там точно буде можливість подивитися зверху вниз.

– А ті люди, які живуть високо в горах, завжди мають таку можливість?

– Не знаю, – усміхнувся Сергій, – приїдемо – запитавемо.

Він узяв з її рук порожню чашку і, нахилившись, поцілував її дві рівні, чітко окреслені родимки на шиї, розташовані вертикально.

– Поїхали, моя доле.

- Вісімка - це знак долі бути поруч із тобою. Вічно.

У цей час Сергій ще раз подивився на родимки, і десь у його підсвідомості майнула думка про те, що, можливо, він цілував їх востаннє, якщо Віталіна не зможе його пробачити.

Розділ 4

Рано-вранці з-під Кременчука, від гарного, обшитого бежевим сайдингом будинку за бетонним парканом від'їхав високий, масивний, кольору металік БМВ і попрямував у бік Дніпропетровська. За кермом сидів, напівзігнувшись, високий чоловік з перекошеним від невдоволення собою обличчям. Уночі, коли вони їхали з Дніпропетровська, ще не було такого туману, як зараз.

- Якого чорта їм закортіло забирати пацана від бабці саме сьогодні? - пробурчав він, вилупивши і так вирячкуваті очі та вдивляючись у густу пелену туману.

- А що ти, Попандосе, хочеш? Вони - багаті, що хочуть, те й роблять, - відповів йому чоловік, що сидів поруч.

- Якщо вони такі всемогутні, то зробили б так, щоб туман розвіявся.

- Ха-ха-ха! - голосно засміявся його попутник з кудлатою, немов у недоглянутої болонки, головою. - Ну, ти, Попандосе, даєш!

Від його гучного сміху ззаду, в закріпленому ременями кошику немовля засовалося, потім зробило кілька прицмокувань і, переконавшись, що пустушка на своєму призначеному місці, знову притихло.

- Не кричи, Парамоне, - зробив зауваження водій. - Розбудиш - сам заспокоювати будеш.

- О, ні! Тільки не це! Я в няньки не наймався і за дітьми доглядати не вмію. Чуєш, Петре, - звернувся він до друга на імення, - а в тебе діти є?

- Боже збав! Не хочу мати таке добро і задарма. А в тебе, Пашо?

- Може, десь і є, але я про це не знаю, - засміявся Паша-Парамон, але вже набагато тихіше. - Це як-небудь потім. Куди мені поспішати?

- Чи не запізно нам буде?

- Діти - справа нехитра. Але де знайти таку, щоб була хорошою матір'ю? Ти бачив таких?

- Я - ні. Одні шалави навколо. Крім «бабок», їх нічого не цікавить.

- І чим більше, тим краще, - підтримав його Парамон.

- Так, брате, ось такий попандос виходить, - сказав водій, а Паша посміхнувся, подумавши про те, що від його друга прізвисько Попандос ніколи не відчепиться. При кожній слушній нагоді той зітхав і закінчував свої роздуми приказкою «Ось такий попандос виходить». А ось до нього, Паші, прилипло, як листок до сидниці, прізвисько Парамон. Звичайно, воно

було не таке образливе, як у Петька. Прізвище його було Пономарьов, а ім'я – Павло. Як, окрім Парамон, його ще можна назвати?

– Нічогісінько на дорозі не видно, – сказав Попандос. – А господиня плеще своє: «Їдь, привези від мами малюка. Я вже так за ним скучила». Можна подумати, вона нудьгувала за ним, коли валялася під сонцем Гаїті!

– Або що буде з ним носитися на руках, – додав Парамон, – усе знову звалить на плечі няньки.

– Чому все? Підійде до дитини, просюсюкає: «Ах, ти, моя крихітка, мое янголятко! Я – твоя матуся. Матуся любить свого хлопчика!» – кривлявся Попандос. – Тьху! Гидко слухати! Так би взяв за одну її худу ніжку та за другу і роздер би на дві половинки, як жабу!

– Ну, не скажи, брате! – зупинив його порухом руки Парамон. – Ця жаба – наша годівниця. Де ти ще стільки «бабок» заробиш?

– Це ти точно примітив.

– Пригадай, скільки ми мали на місяць, поки не влаштувалися до цієї жаби охоронцями? А?

– Скільки? У місяць менше, ніж тут за один день.

– Отож бо й воно! Хіба нам погано зараз?

– Усе добре, але як стукне нашій хазяйці щось у голову – хоч стій, хоч падай!

– А її Шибздік? Те ж саме.

– Харе базарити. Тобі жерти хочеться?

– Ха-ха-ха! Мені завжди жерти хочеться. Що ти пропонуєш? Нам її матуся хоч би бутерброд у дорогу дала.

– Купу підгузків на додачу до маленького багатого принца тобі, а не бутерброд!

– В натурі, давай зупинимось пошамати де-небудь.

– Зараз буде якась забігайлівка. Що-небудь перекусимо. Тільки як її побачити в цьому мороці?

– Я буду дивитися, а ти їдь потихеньку.

– Куди вже тихіше?

Незабаром охоронці з апетитом наминали в придорожньому кафе солянку та пили сік. Коли задоволені ситним сніданком вони підійшли до БМВ, то почули слабкий плач немовляти. Попандос відчинив задні двері автомобіля і заглянув у салон. Дитина в кошику заливалася голосним плачем, і її маленьке личко було червоним і мокрим від сліз.

– Цього тільки нам бракувало, – сказав Попандос і звернувся до Парамона. – Як ти думаєш, що йому треба?

– Встроми соску до рота. Кажуть, це допомагає.

Але немовля вперто її випльовувало і ще більше плакало та смикало рученятами.

– Може, він голодний? Де його пляшечка з кашею? – спитав Попандос і, знайшовши пляшечку, невміло, але обережно сунув соску дитині в рот. – А його не треба піднімати, коли годуєш?

– Ти що? Здурів? – засміявся Парамон. – Жодного разу не бачив, як ідять діти?

– Ні-і, – відповів Попандос, марно намагаючись нагодувати дитину. Та не переставала кричати та випльовувала кашу.

– Ти непогано виглядаєш із пляшкою і немовлям, – пожартував Парамон. – Як справжній тато. Може, це твій синок?

– Іди в дупу! – відмахнувся від нього Петро. – Краще думай своєю довбешкою, що нам з ним робити? Я не зможу вести машину в тумані під такі арії.

– Давай спробуємо їхати. Може, це його заколише, і він засне?

– Май на увазі, якщо він не перестане кричати через п'ять хвилин – я зупиняюсь, і роби з ним, що хочеш. Мої нерви більше не витримать. Треба ж, такий малий, а як репетує! Вмерти можна! – сказав Попандос, сідаючи за кермо.

Вони від'їхали від узбіччя, і БМВ хутко став набирати швидкість. Повз них пролетів на шаленій швидкості чорний «хаммер» і, нахабно їх «підрізавши», зник у тумані.

– Вух! – сказав, видихнувши, Попандос. – Я трохи в штани не наклав з переляку! Ти бачив цього нахабу? Бачив? Він ледь не зачепив нашу «беху». Ще три сантиметри – і він шмякнув би нас у бочину! Ну сука! Я тобі покажу, як «підрізати»!

Обурений до краю нахабством водія «хаммера», роздратований криками невгамовного немовляти, Попандос натиснув на педаль газу. Деякий час попереду він не бачив нічого, крім густої білої габи, але незабаром прямісінько перед ними з'явився задок «хаммера».

– Може, не треба? – запитав Парамон, усім тілом втиснувшись у сидіння.

– Треба, браток, треба! – сказав Попандос і, набравши швидкість, почав обганяти чорний автомобіль. Він не бачив за тонованим склом водія, але встиг подивитися на «хаммер» і різко обігнав його.

– Ага! Наклав у штани?! Відразу згадав про гальма! – прокричав Попандос.

«Хаммер» протяжно просигналив і, знову їх «підрізавши», зник у тумані.

– Ну, і нахабна пика! – сказав почервонілий від хвилювання Попандос. – Він думає, що його тачка крутіша і йому все дозволено? У нас «беха» теж ніштяк!

– Не у нас, а в господаря, – зробив уточнення Парамон.

– Яка на хрін різниця, – гиркнув розсерджений Попандос. – У нас? У нього? Так угамується він коли-небудь чи ні?

- А ти, значить, пожер, а тепер підсунув? - поморщив носа Парамон і прочинив вікно. - Воняє як!

- По-перше, закрий вікно, пацана застудиш. По-друге, якщо сам зіпсував повітря, то хоч чесно признайся, - зауважив Попандос. - Я вже давно почув, що смердить, як у параші, і мовчав. Я, бач, Пашо, веду себе, як вихована людина.

- Я не смердив! - обурився Парамон і затиснув ніздрі пальцями.

- Чуеш, а може, це він? - Попандос кивнув у бік немовляти і став пригальмовувати.

Чоловіки вийшли з салону, і Попандос нахилився над кошиком з малюком і понюхав.

- Я ж казав! - радісно вигукнув він. - А ти хотів все звалити на мене.

- І що тепер будемо робити?

- Що? Що? Підгузки треба міняти, - пробурчав Попандос і зняв голубенькі штанці з дитини. - Якби ще хто розповів, як це робиться.

- Там на них повинні бути липучки, - зауважив Паша, - я рекламу по телеку бачив.

- Бачив, бачив. Усе ти бачив, а де вони, не знаєш, - невдоволено бурчав Попандос, відшукуючи липучки. Знайшовши їх, він розгорнув памперс.

- Нічого собі! - присвиснув Парамон. - Я й не думав, що такий малий може стільки накласти!

- А ти думав, він як горобець?

- Ну, не горобець, але щоб стільки!

- Що ти хочеш? Це ж мужик майбутній, - сказав Попандос і витяг брудний підгузок. - І де тепер його купати?

- Навіщо купати? Нехай його вдома купують, а у нас є туалетний папір.

- А це що за «Серветки з алое»? - Попандос дістав упаковку серветок із зображенням дитини. - Може, ними витерти? Тут і «бебі» написано, значить, для дітей.

- А якщо вони зі спиртом? Ще зробимо опік.

- Але написано для тупих - «бебі».

- Ну то й що? Мало що ними треба ще витирати? Може, рот, а може, соски треба дезінфікувати?

- Вони з алое. А воно гірке, до чортиків. Як же тоді йому соски натирати?

- Кажу тобі, візьми туалетний папір - перевірений продукт.

- Давай. Сам ти продукт! - посміхнувся Попандос.

Чоловіки витерли немовля і, діставши з кошика новий підгузок, довго мучилися, міркуючи, як правильно його одягти. Малюк, відчувши тепло

людського тіла і сухість штанів, заспокоївся і, стомившись від крику, заснув прямо на задньому сидінні.

– Ну, і що тепер будемо робити? – Запитав весь розчервонілий і спітнілий Попандос. – Треба в кошик покласти і застебнути ременем. Якщо я це зроблю, він знову прокинеться й буде кричати.

– Нехай поки на сидінні поспить, не звалиться, – сказав Парамон. – Поїхали вже, а то скоро ця курка прокинеться і почне кожні п'ять хвилин надзвонювати.

– Коли вона раніше десятої години прокидалася? Ти бачив хоча б раз? – спитав Попандос, сідаючи за кермо.

Мотор загуркотів, і авто зрушило з місця.

– А раптом сьогодні у неї проклюнуться материнські почуття на початку п'ятої ранку? – з іронією відповів Парамон.

– Тоді відключи мобілки, і абонент буде недоступний.

– Слушна думка!

– Дивись, «хаммер» на заправці стоїть.

– От нахабна скотина! – сказав Парамон і, відчинивши вікно, висунув руку і показав непристойний жест середнім пальцем. – Хай тепер спробує «підрізати»!

– А ми дамо газку і вперед! – докинув задоволений помстою Попандос і натиснув на педаль газу.

Розділ 5

Ранок і непроглядний туман жакливо дратували Антона. І взагалі, він був на межі нервового зриву. А як може ще почувати себе людина, яка знає, що їй залишається жити зовсім небагато? Може, інші поведуться інакше, але Антон про це не замислювався. Він був злий на себе та на весь світ, який, як він вважав, не сприйняв його. Світ просто відторгав його, виштовхував із життя, хоча Антону було всього двадцять два роки. Незважаючи на юний вік, молодик, який так нервово вів чорний «хаммер», мав те, про що тільки могли мріяти його однолітки. Батько Антона, Георгій Арсентійович, володів мережею автозаправок і балував сина з дитячих років. Хлопець мав усе, що хотів і чого не хотів. Гроші його розбестили. Вони, як відомо, наділені владою, якоюсь всемогутністю, можуть підняти людину вище на голову, на дві від інших, але й мають інший, негативний бік. Вони можуть згубити.

Саме це і сталося з Антоном. Він одержував багато грошей, купався в достатку, жив у респектабельній квартирі поліпшеного планування, мав новий «хаммер», купу подружок і друзів.

«Липових друзів, – з гіркотою подумав Антон. – Друзі любили не мене самого, а гроші, якими я щедро ділився з ними».

Антон на мить замислився про те, чи знав його батько, що він присів на наркотики. Було незрозуміло: чи то він нічого не знав, чи то здогадувався, але не давав знаки, чи то знав, але вірив у те, що

наркотики в житті Антона – пустощі: пограєся, як у дитинстві з новою машинкою, а через деякий час забуде про нещодавно улюблену іграшку. Батько забив на сполох, коли несподівано зайшов до Антона і застав його в самих трусах, коли той щойно вийшов з душі. Тоді батько вперше побачив страшні незагоєні рани на ногах сина.

– Так, це саме те, що ти думаєш, – пояснив йому Антон відразу, щоб уникнути зайвих питань.

– Тобі треба лікуватися. Терміново, – сказав батько.

Тоді батько дав йому гроші, які Антон знову ж витратив на наркотику. Довідавшись про це, батько силоміць відвіз Антона на лікування і там за все сплатив сам.

Антон змирився і почав лікування. Але через кілька днів дізнався, що у нього СНІД. Ці слова прозвучали, як удар грому серед ясного дня. Він заметушився, піддався паніці та зателефонував батькові.

– Арсентійовичу, – так, жартуючи, звертався до нього Антон, – все в цьому житті можна виправити.

– СНІД невиліковний, – сказав підупалим голосом батько.

– З таким діагнозом люди живуть довго, якщо лікуються, – сказав Антон, сам у це не вірячи.

Антон брехав. Але брехня для нього не була обтяжлива. Останнім часом він жив у брехні, і вона стала невід’ємною частиною його пустого життя. Георгій Арсентійович досі вважав, що син навчається в інституті, хоча там Антон не з’являвся вже кілька місяців. На цей раз батько знову повірив синові й залишив йому велику суму грошей на ліки. Антон подякував, сказав батькові, що все буде о’кей, і акуратно склав гроші в барсетку. А ввечері того-таки дня він прийняв для себе остаточне рішення.

Учора, після вечері у відділенні, Антон вийшов на вулицю, нібито подихати свіжим повітрям перед сном, і поїхав додому, прихопивши з собою всі гроші батька. Можливо, він би почав лікування від СНІДу, якби сподівався на одужання. Але лікар відверто сказав йому, що хвороба вже запущена і йому залишилося жити не дуже багато. Скільки – він так і не сказав, хоча Антон пропонував йому гроші. «Якщо не говорить, значить, мені залишилося мало», – зробив висновок Антон.

Удома він замкнувся у своїй квартирі, наглухо затягнувши занавіски. Йому хотілося втекти, сховатися від світу та від недуги, яка в ньому засіла. Але вона вже знайшла його як свою жертву і була готова проковтнути юнака з потрухами.

Антон нервово бігав по просторій кімнаті з кутка в куток і без кінця палив. Іще не допаливши одну сигарету, він прикурював іншу. Його розпирала злість ізсередини, готова вибухнути, подібно до гранати.

Він навіть не знав, на кого більше сердився: на батька, себе, на подругу чи друга, які нагородили його хворобою. А ще Антон був у розпачі. Йому не хотілося думати про смерть, і хлопець усіляко намагався не допускати цю думку в голову, але вона була жакливо причеплива, настирлива, як спасівська муха. І тоді Антон дістав зі своєї схованки шприц. «Треба заспокоїтися, – вирішив він, намагаючись зловити голкою запалу вену. – Потім буде легше вирішити, як жити далі».

На деякий час усі проблеми і неприємності залишили Антона і він відчув себе, як раніше, щасливим. Та це був самообман. Кайф минув, Антон повернувся в реальність, але почувався вже спокійніше. Він знову дістав сигарету, прикурив і розвалився в кріслі, поклавши хворі ноги на скляний столик. І ось тоді він вирішив, що буде робити далі. Він поїде в Дніпропетровськ до знайомих хлопців, закупить на всі залишені батьком гроші наркоти і продасть тут. Він робив це вже не раз і не двічі. Та то все були дрібні закупівлі, так, для себе, для друзів. А тепер він зможе пристойно збільшити наявну суму і загуляти. Антон уявив собі, як буде кльово, коли він збере всіх своїх друзів, подруг і вони будуть гуляти в найдорожчих шинках і нічних клубах. Не треба думати про те, скільки коштує в японському ресторані м'ясо-суп з водоростями або, наприклад, підігріте рисове вино, скільки треба заплатити стриптизерці з найдовшими ногами і великими грудьми, а можна просто отримати задоволення від життя. Останнє задоволення. Хоча б в останній свій день на цьому світі він не відчуватиме безвиході й відчаю. Йому треба випробувати відчуття свободи від наркоти, від клятого СНІДу – від усього. Антон вирішив, що цей день, проведений собі на втіху, буде прощальним. Нехай його, Антона, друзі запам'ятають веселим, щедрим, життєрадісним. А потім, найголовніше, не злякатися та не відступити в останню мить. На самоті він дістане свою, так звану «золоту», голку. Кожен наркоман, що поважає себе, має її у своїй схованці. Мав «золоту» голку з великою дозою й Антон. Не просто з великою, а з величезною, «несумісною з життям», як кажуть лікарі.

«Краще померти від передозування, аніж від СНІДу, – подумав Антон. – Про хворобу знає лише батько, а він буде мовчати».

Таке рішення ухвалив Антон звечора, і вже ніхто його не міг зупинити. Тому він мчав зі сказеною швидкістю, дратував його лише туман, який гальмував виконання задуму. Антон не дотримувався жодних правил дорожнього руху, обганяв, підрізав, проїздив на червоне світло світлофора і навіть не пригальмовував біля знаку «STOP», надаючи можливість зупинитися під знаком тим, хто залишиться після нього. Йому сьогодні хотілося одного – зняти всі до одної заборони.

Попереду нього плентався БМВ кольору металік. Спочатку Антон просто його обігнав. Він не хотів бачити перед собою зад будь-якої машини, але той знову його обігнав. І не просто обігнав, а нахабно підрізав. Антон не збирався сьогодні нікому і нічого прощати. Іншим разом він би просто плюнув йому вслід, полаявся і через хвилину забув би про таке нахабство. Але у нього, Антона, іншого разу вже не буде. У БМВ будуть тисячі таких випадків, а у нього – останній. І цей БМВ заважав йому, а Антон не міг такого допустити.

Згадавши, що треба підзаправитися, Антон звернув на першу-ліпшу заправку, подумавши про те, що зараз обжене автомобіль кольору металік і завдасть гарту своєму «хаммерові».

– Ну, ти довго ще будеш копирсатися? – нервово запитав він у прочинене вікно хлопця, який мляво взяв «пістолет» до рук.

– Зараз, я зараз, – заметушився хлопець у спецодязі.

Антон подивився на хлопця. Той був його ровесником. Рудий, з великими вухами, з веснянкуватим обличчям і великими губами, хлопець злякано кліпав безбарвними блакитними очима, викликаючи тільки жалість.

– Чуеш, хлопче, – Антон звернувся до оператора. – Який подарунок у твоєму житті найбільше тобі запам'ятався?

Хлопець розгублено закліпав очима і перепитав:

- Подарунок?

- Так, подарунок. Що найцінніше тобі дарували?

- Мобільник, - спантеличено відповів він.

- Скільки він коштує?

- Не знаю, - хлопчина знизав плечима. - Мені його мати купувала.

- Крутий мобільник? Новітній?

- Ні, бевушний, з рук на ринку купила.

Антон відкрив бардачок, де лежали стоси стодоларових купюр, відрахував десять штук і простягнув хлопцеві.

- Візьми. Це тобі, - сказав він.

Хлопець злякано вирячив на нього очі.

- Навіщо?!

- Купи собі подарунок. Тут тисяча доларів. Як ти думаєш, пацан, тобі хто-небудь зможе зробити такий подарунок?

- Ні-і, - покрутив головою збентежений хлопець, не відриваючи погляду від простягнутої до нього руки з грошима. - Що мені треба зробити?

- Прийняти цей подарунок від мене.

- І все?! - запитав хлопець недовірливо, але руку вперед усе-таки простягнув. - А ви... не цей?...

- Не «блакитний»? - посміхнувся Антон. - Ні. Я - звичайна людина. Ні, брешу. Спробую тобі пояснити. Ось, наприклад, ти знаєш дату свого народження?

- Звичайно. Восьме березня.

Антон посміхнувся. «Явно невдаха, - подумав він. - Народитися і то не зміг у нормальний день».

- А дату своєї смерті?

- Не-а.

- Звичайно ж, ти не можеш знати, як і всі люди. А я ось знаю конкретну дату останнього дня свого життя.

- І коли? - дурнувато кліпаючи очима, спитав рудий.

- Сьогодні, п'ятнадцятого травня, - просто, ніби про щось звичне, сказав Антон. - Що б ти зробив, якби знав, що живеш останній день?

- Що-небудь гарне.

- От і я так думаю. Тому й дарую тобі штуку баксів. Просто так. Бери, порадій хоча б трохи життю, - сказав Антон, поклавши в простягнуту руку гроші, й додав із сумом у голосі: - Поки є така можливість.

Хлопець стояв, тримаючи гроші в руках, з роззявленим ротом і не знаходив потрібних слів.

- Дя-а-ку-ю, - протягнув він і поспіхом засунув гроші в кишеню синього комбінезона.

- Давай, брате, - сказав Антон і хотів іще щось додати, але в цей час помітив, як дорогою повз заправку проїхав знайомий БМВ. Навіть крізь завісу туману Антон побачив, як у віконце йому хтось показав середній палець, і тут же вікно плавно причинилося.

- Здається, мені час, - мовив Антон, швидко заводячи машину.

Заспокоївшись після розмови з хлопчиною і показавши себе благородним і щедрим (утім, як завжди), Антон знову відчув приплив злості. Він різко натиснув на педаль газу, так, що задні колеса прокрутилися на місці, завищали, зойкнули і викинули з-під себе дрібні камінці. Автомобіль рвонув з місця, залишивши біля бензоколонки розгубленого хлопця.

- Ну, скотина, тепер тримайся! - процідив крізь зуби Антон, виїжджаючи на пряму дорогу. - Я тобі влаштую веселе життя! Ти ще не знаєш, що мені втрачати нічого!

Розділ 6

Сергій явно нервував і ніяк не міг набратися духу, щоб почати неприємну розмову з дружиною. Він розумів, як їй боляче буде почути про його зраду, і виразно уявив у її очах докір. Навіть якщо вона промовчить, не зронивши й слова, а просто подивиться на нього, він знав, що очі її з відчаєм питають: «Як ти міг?! Я ж тобі так вірила!» Сергій відсапнув. Здавалося, що він ось-ось задихнеться, так і не покаявшись.

- Мені треба з тобою поговорити, - сказав він, вдивляючись уперед у білі клуби туману.

- Ти про Оленку? - запитала Віталіна. - Я не кваплю тебе приймати рішення. Якщо ти зараз скажеш: «Ні», то я готова почекати. Ти ж знаєш, що я можу чекати стільки, скільки знадобиться. Мені вистачить терпіння. Я - сильна.

Це він добре знав. У цієї худенької, маленької жінки були величезна витримка й терпіння. Вона хотіла мати дітей, любила їх і терпляче, рік за роком, мріяла про їхнє народження. А Сергій не квапився. Спочатку він не хотів поспішати, думаючи про те, що Віталіна ще молода і їй треба пожити для себе. Потім, коли спіймав себе на думці, що стає самозакоханим егоїстом, ревнуючи дружину до ще не народженої дитини, він погодився. Але Віталіна чомусь не могла завагітніти, хоча лікарі знаходили її цілком здоровою. І вона не нарікала, не казала Сергієві, що треба було про дітей подумати раніше, ще тоді, коли вона пропонувала це. Віталіна мовчки і терпляче витримувала всі процедури, подовгу лікувалася, але марно. Коли вона зрозуміла, що сама не зможе народити дитину, то запропонувала їй всиновити. Сергій погодився. Не можна сказати, що він був готовий до такого рішучого і важливого кроку у своєму житті, але він просто не міг їй відмовити.

Вони побачили Оленку, дівчинку десяти років, коли та самотньо сиділа на гойдалці. Віталіна не звернула жодної уваги на інших дітей, які весело носилися навколо і грали на майданчику у футбол. Вона відразу ж підійшла до Оленки...

- Я... я не про це хотів поговорити, - сказав Сергій і раптово дав собі тайм-аут: - Зараз буде маленький ринок. Там завжди продають величезні, червоні й соковиті яблука. Хочеш?

- Хочу, - відповіла Віталіна.

Сергій зітхнув полегшено. Тепер він матиме невеликий перепочинок. Потім він про все розповість їй, нічого не приховуючи.

- Якщо не помиляюся, зараз із твого боку буде ринок, - сказав він.

- Я його бачу! - весело мовила Віталіна і глянула на Сергія з ніжністю і любов'ю.

- ...Дивися, Попандосе, ця зараза нас обігнала і ще сигналізує! - обурено сказав Парамон.

- Він мене дістав! - крикнув Попандос і збільшив швидкість. - Зараз побачимо, чия тачка крутіша!

БМВ уже майже наздогнав чорний «хаммер», але той, наче граючись, незабаром зник у тумані.

- Е-е, ні, так не годиться, - сказав розпалений переслідуванням Попандос і дав газу. «Хаммер» вигулькнув з туману, просигналізував і знову зник. Попандос глянув на стрілку спідометра, яка повільно рухалася до більших цифр.

- Та облиш ти його, - буркнув Парамон. - Чорт із ним! Хоче погратися - хай знайде собі іншого гравця.

- Не те ти говориш, друже. Він зачепив мое самолюбство. Ти знаєш, що він хоче сказати?

- Що?

- Що ми на своїй задріпаній машині не гідні навіть його мізинця.

- Він що? Здурів?

- От і я кажу те саме! - Попандос від хвилювання упрів, розчервонівся, і на його чолі виступили крапельки поту. Нахабність водія дратувала його, ввівши в стан азарту, і він збільшував і збільшував швидкість доти, доки «хаммер» не опинився в одному ряду з ним.

Попандос розсміявся.

- Ну, що?! З'їв? - закричав він, забувши про сплячу дитину. Залишалося тільки ледь-ледь піддати газку, і він обжене той огидний «хаммер».

- ...Дашо, переїжджай до мене, - сказав Олексій. - Навіщо чекати весілля? До того ж кожен місяць доводиться платити за найману квартиру. Гроші зайві, чи що?

Даринка сиділа, висунувши руку у вікно, в прохолодну вологість.

– По-перше, я хочу переїхати до тебе після весілля, – тихо, але наполегливо сказала Даша. – По-друге, грошей зайвих не буває навіть у мільйонерів. А по-третє, я сплачую за житло зі Светкою навпіл.

– Розумієш, не можна бути такою правильною. А у тебе все в житті мусить бути так, як ти вважаєш.

– Що ти маєш на увазі?

– Наприклад, те, що ми не можемо жити разом до весілля. Інші ж живуть – і нічого.

– Це інші. А я хочу інакше, не так, як інші, – мрійливо сказала Даша. – Розумієш, Льошо, я хочу, щоб усе було красиво.

– Як це, у твоєму уявленні, красиво?

– А ось так! – Даринка засміялася. – Як цей красивий туман, схожий на хмари! Як зелена трава біля узбіччя з крапельками роси! Як саме життя! Як твоя мила усмішка!

Олексій подивився з посмішкою на свою наречену. Він любив її і розгубленою, з трепетними віями, і веселою, розкутою, як зараз.

– Ось ми виїжджаємо на трасу, а туман... – сказав він і уважно глянув ліворуч – машин не було. Він натиснув педаль газу – і старенькі «жигулі» насилу вибралися на підйом, виїжджаючи з ґрунтової дороги.

– Ой! Дивись! Дивись! Їжачок на дорозі! – закричала Даринка, смикнувши його за рукав.

Олексій взяв радіус більше, ніж належить, об'їжджаючи їжачка, і не помітив, як потрапив на зустрічну смугу.

...Сергій взяв правіше до узбіччя, де був ринок. Він уже виразно бачив людей, що стоять з відрами яблук в один ряд.

...Попандос зробив на БМВ останній ривок і обігнав «хаммер». У душі він уже тріумфував, радіючи своїй перемозі. Аж тут «хаммер», відчувши свій програш, вирішив його обігнати. Незважаючи на велику швидкість БМВ, «хаммер» легко його обійшов ліворуч, заскочивши на зустрічну смугу.

Сергій побачив, як раптово випірнув з туману «хаммер», що нісся на шаленій швидкості просто на нього. Перша думка, що промайнула блискавично в його голові, була про те, що праворуч від нього стоять люди. Тоді він різко повернув уліво, намагаючись урятуватися від зіткнення. І тут він побачив червоні «жигулі», які взяли великий радіус повороту. Сергію вдалося їх не зачепити, і він вже був вирішив, що врятувався від удару, але «хаммер» налетів на його автомобіль з пасажирського боку, мнучи «тойоту» і штовхаючи її на «жигулі».

Попандос завважив шум «хаммера», який їх обігнав, і тут-таки почув попереду себе жаклиний скрип гальм, глухий удар, скрегіт металу і звук розбитого скла.

– Гальма! – закричав Парамон, але було вже пізно.

БМВ загальмував так, що дико завищали колеса, і майже тієї самої миті машина влетіла до купи автомобілів, які зіткнулися.

«Пізно, – промайнуло в голові Попандоса вже тоді, коли він відчув страшний біль у животі й у всій нижній частині тіла. – Якщо виживу – одружуся та заведу дітей», – сяйнула думка, і він знепритомнів.

Розділ 7

Даринка спочатку не зрозуміла, що трапилося. Був жахливий звук, ніби на асфальт скинули стос металу, і сильний поштовх. Вона підняла важку голову й озирнулася. Щось їй заважало дивитись і заливало очі. Даша протерла їх і побачила на долонях кров. Вона оглянула свої руки. Вони були забруднені кров'ю. В одному місці права рука дуже боліла – там була розвернута шкіра, з якої юшила кров. У машині не було скла, а Олексій тихо стогнав, відкинувши голову назад. Вона струснула головою, намагаючись прибрати з чола прилипле волосся, і поклікала хлопця.

– Льошо, Льошо, – гукала вона злякано. – Що з тобою?!

Він розплющив очі і здивовано повів ними на всі боки.

– Дашо? З тобою все в порядку? Ти вся в крові! – сказав він.

– Я – нормально, а ти?

– Здається, ногу пошкодив.

Олексій хотів відчинити двері й повернув голову ліворуч.

– Нічого собі! – присвиснув він. – Здається, тут велика аварія.

Даринка відчинила двері зі свого боку і майже випала з салону. Перед нею була моторозна картина. Між їхніми «жигулями» та БМВ була затиснута «тойота», яка майже встигла уникнути удару, і її ніс уже був позаду «жигулів», але прийняв удар двох автомобілів з пасажирського боку. Від потужного удару «хаммер» відскочив, перекинувся набік і лежав на дорозі, як збитий песик. Його колеса з великими протекторами й далі оберталися за інерцією. Навколо розбитих автомобілів зібралася з ринку купа людей, які хотіли, але не знали, як допомогти.

– Я – медсестра, – підійшла до них, похитуючись, Даша. – Якщо хочете допомогти, то не заважайте мені і робіть те, що скажу.

Гурт із декількох переляканих бабусь і двох чоловіків з розумінням закивав головами.

– По-перше, терміново викличте «швидку» і ДАІ. Мобільник є?

– Є. Зараз викличу, – квапливо сказав хтось із натовпу.

Даринка знала, що зараз, у перші хвилини аварії, дуже важливо надати першу допомогу потерпілим до приїзду лікарів. І не тільки правильно надати, а й не нашкодити. І вона перестала відчувати свій біль, помічати кров, що лилася з її ран. Спочатку вона визначила, що найбільше постраждали молодий хлопець із «хаммера» та пасажир «тойоти». За допомогою чоловіків удалося витягти потерпілих з пошкоджених автомобілів, і їх поклали в один ряд. Із самовідданістю, зберігаючи самовладання, дівчина надавала допомогу то одному, то другому, то третьому, не випускаючи нічого з уваги.

Хлопець із «хаммера» був у такому стані, ніби його пропустили крізь м'ясорубку. Надії було мало, але Даринка, задихаючись, робила все, що могла, щоб урятувати його життя.

У молодій худенькій жінки була травма огруддя. Пульс майже не промацувався, але Даша все ще сподівалася, що ось-ось приїде «швидка» і лікарі її врятують.

Чоловіка худенької жінки вона наказала тримати лежма на рівній поверхні, підозрюючи, що в того травма хребта. Його закривавлені губи в гарячці шепотіли: «Віта, Віта», і він увесь час поривався підвестися та кудись бігти.

– Потерпіть трохи, – нахилилася над ним Даринка. – Вам зараз не можна рухатися. Треба тихенько полежати.

Сергій підняв обважнілі повіки і прямо перед собою побачив шию з двома родимками. «Але чому вони розташовані горизонтально, а не вертикально?» – майнула у нього думка. Він підвів погляд вище і побачив чиїсь очі. Вони були не Віталініні.

– Віто? – прошепотів він, відчуваючи, що в голові щось загуло і перед очима все розпливлося, а потім і зовсім зникли обличчя й родимки на шиі.

– З нею все буде добре, – було останнім, що він почув, перш аніж надовго знепритомніти.

Спроби дістати решту людей з машин виявилися марними.

– Викликайте рятувальників. Хутчіше! – крикнула Даринка і зазирнула в машину з розплющеним носом.

Водій і пасажир на передньому сидінні стогнали, міцно затиснуті металом у свої сидіння. У водія був розпанаханий живіт, і з нього виливалася мутно-бура рідина. Даша нічим не могла їм допомогти, хоч як бажала.

– Потерпіть. Залишилося зовсім небагато, – сказала вона чоловікам і залізла в салон, щоб узяти аптечку. Витрусивши з неї вміст просто на сидіння, вона не знайшла нічого потрібного, крім двох ампулок анальгіну.

– І це добре, – сказала вона і спритним рухом зробила постраждалим уколи.

Дівчина почала шукати що-небудь, щоб зупинити кровотечу у потерпілих і наткнулася на дитячі вологі серветки, яким невимовно зраділа. Тут же вона побачила дитячі підгузки... Але дитини не було. Страшна здогадка стукнула Даринці в голову, і її кинуло в жар. Вона заглянула в порожній дитячий кошик, потім під сидіння.

«Може, малюка не було в машині?» – гарячково майнула думка в її голові.

– У машині була дитина? – Даринка торкнула за плече пасажирів БМВ. Він застогнав, але нічого не відповів. Тоді вона потрусила його за плечі і повторила своє питання чітко, щоб дійшло до свідомості чоловіка:

– З вами була дитина?

Чоловік скрикнув від болю, закотив очі вгору і знепритомнів. Тоді Даша оббігла машини і просунула голову у водійське вікно.

- З вами була дитина? - запитала вона, марно підсовуючи водієві серветки між раною живота і вплилою в нього розбитою панеллю.

У цього чоловіка була травма серйозніша, ніж у пасажира, але, як не дивно, він іще залишався при тямі. З його рота стікала тоненькою цівкою кров, і він поворушив губами, намагаючись щось сказати, але нічого не вийшло.

- Любий, ну скажи, - мало не плачучи, попросила Даринка. - Була дитина чи ні?

- Пацана... врятуйте, - ледь чутно прошепотів поранений, не розплющуючи очей.

- Дитина! - як одержима загорлала Даша. - Шукайте дитину! Десь повинен бути маленький хлопчик!

Вона бігала поміж машинами, ставала навколішки, повзала, зазірала в усі щілини між перекрученим металом. Але дитини ніде не було! Зовсім знесилившись, дівчина підійшла до Олексія, який сидів на землі біля розбитих «жигулів». Льоша монотонно погойдувався з боку в бік і тихо стогнав від болю, схопившись двома руками за ногу, з якої стирчала зламана кістка.

- В одній машині була дитина, - розгублено сказала Даринка.

- Яка дитина?! Ти бачиш, що зі мною? - спитав Олексій. - Зроби ж що-небудь! Мені страшенно боляче.

- Я нічим зараз не можу тобі допомогти. З хвилини на хвилину тут буде «швидка». Але де ж поділася дитина?

- Її могло викинути у вікно, - зціпивши зуби, промимрив Олексій.

- Хлопчик не міг утекти. Він зовсім маленький, - згадавши про побачені підгузки, сказала Даша. - Тоді де він?

- Його могло відкинути далеко вбік. Треба пошукати.

Даша пішла в той бік, де побачила на дорозі іжачка. Наблизившись до узбіччя, вона подивилася вниз, у кювет. Там, у густій зеленій траві, лежало немовля. Дівчина кинулася до нього, спіткнулася, впала долілиць і опинилася поруч із крихіткою. Дитина була вся у крові. Вона безтямно витріщала очі й водила ними. Її рученята і тіло здригалися від судом. Даринка до останнього моменту володіла собою, надавала допомогу і навіть заспокоювала людей. Але тепер, схопивши помираючу дитину на руки, мало не запанікувала. Як божевільна, вона побігла з немовлям туди, до людей, ще розмірковуючи, що їй робити. Але через кілька секунд вона вже точно знала: зараз їй треба рятувати дитину.

- Маленький, ну, що ж ти?! Давай же, дихай! Ну, давай же, давай! Борись! Ти не маєш права вмерти, ти будеш жити! Будеш! - благала малюка Даша, намагаючись змусити битися маленьке серце. Вона бачила, як життя вже починає повільно залишати дитину, і докладала всіх зусиль і знань, щоб душа малюка не покинула цей світ. Вона говорила і плакала, а по її обличчю текли сльози, змішані з кров'ю.

- Дитинко, що з ним? - старенька нахилилася над Дариною. - Він помер?

– Ні, він не має права померти, – сказала Даша і в цю мить почула довгоочікуване завивання сирени «швидкої допомоги». Схопивши дитину на руки, вона стрімко побігла їй назустріч.

Даринка побачила людей у білих халатах, що мчали до неї. Передавши дитину їм просто в руки, вона відчула, як її полишають останні сили.

«Я зробила все, що могла, – сяйнула думка. – І, здається, все правильно». Якийсь вир закрутив її, несучи в темну, бездонну прірву, і дівчина впала на землю, цілком знесилена.

Розділ 8

Віталій Степанович дістав з кишені мобільник, маючи намір терміново викликати Івана Івановича, але негайно швидким рухом запхав його назад. Якщо лікар приїде, то тільки через дві з половиною години. А потерпілі в аварії чекати не могли. Завідувач був у Києві на симпозіумі, та, природно, чекати його довго й нема чого. Віталій залишався сам. І від його рішення залежали ці люди, що перебували на межі життя і смерті. Щоправда, двоє з них були вже мертві, і Віталій Степанович, констатувавши факт їхньої загибелі, важко зітхнув. Серед загиблих був зовсім іще молодий хлопець і маленька, худенька жінка. Вона померла з широко розплющеними очима, які дивилися в одну точку, ніби не розуміючи, чому життя повелося з нею раптом так жорстоко. Віталій прикрив їй повіки і відвернувся. Його чекали ще ті, в кому жевріло життя. І він, зосередивши всі свої сили, побіг до них.

– Тільки не втрачай спокою, – повторив він собі вголос слова наставника.

– Що ви сказали, лікарю? – запитав його хтось.

– Операційна готова? – замість відповіді спитав він.

...Віталій Степанович, ледве тягнувши ноги, вирішив іще раз оглянути своїх хворих. Настав вечір, і незабаром мусив приймати зміну Іван Іванович. Віталію дуже хотілося, щоб його наставник залишився задоволеним. До того ж треба було вкотре вже переконатися, що він зробив усе правильно.

Спочатку лікар зайшов до палати, де лежав Олексій з прооперованою ногою в гіпсі.

– Ну, як, Олексію, наші справи? – звично запитав Віталій.

– Уже нормально. Спасибі вам, – усміхнувся Льоша.

– Не забудь сказати «спасибі» медсестрі, яка вас там усіх рятувала.

– Даші?

– Даші. Встигли познайомитися?

– Вже давно. Вона моя наречена, і ми збираємось одружитися.

– Так?! І коли весілля?

– У серпні.

- Вітаю! Молодець, хлопче! Таку дівчину відхопив! Значить, Олексію, тобі якнайкраще підійде приказка «Загоїться, коли весілля скоїться».

- Сподіваймося.

- Та що там сподіватися? Такі, як Даша, на дорозі не валяються. З нею можна весілля зіграти і на милицях.

- Краще вже без них.

- Ну, гаразд, - сказав лікар. - Одужуй.

Віталій Степанович зайшов у палату в кінці коридору. Тут лежали двоє чоловіків. Він підійшов до одного з них і помацав долонею чоло, на якому блищали крапельки поту. У хворого була ще висока температура, але, на диво, після такої складної травми і операції цього здоров'я не довелося переводити в реанімаційне відділення. Від дотику руки чоловік розплющив очі, провів язиком по спраглих губах і ледве чутно спитав:

- Лікарю, хлопчисько живий?

- Живий, Петю, живий. Щоправда, поки що перебуває в реанімації, але, думаю, з ним усе буде добре.

- Батьків його викликали?

- Звичайно.

- Це я його віз.

- Та ти не хвилюйся, з ним усе буде добре. Його врятувала одна медсестра. Якби не вона, то... Я не знаю, вижив би він чи ні.

- А як Пашка?

- Паша? А он він, поруч із тобою. Спить іще. Хай відпочиває.

- Спасибі вам.

- Нема за що. Це моя робота, - відповів Віталій Степанович і попрямував у наступну палату.

- Ну, як, Сергію Максимовичу, себе почуваємо? - запитав Віталій і сів поруч із ліжком на стілець. Жахливо гули ноги, відмовляючись тримати не менш стомлене тіло.

Сергій уже був при тямі й розумів, що перебуває в лікарні. Як тільки він згадав, що з ними сталося, став шукати очима Віталіну і спробував підвестися, не побачивши її поряд. Але його хребет був наче закутий у кам'яну брилу, і щось стискало його, немов залізними лещатами. Перший його порух викликав дикий біль у всьому тілі, він застогнав і прикрив очі. У цей час увійшов лікар.

- Віталіна... Де моя дружина? - тихо спитав Сергій.

Віталію Степановичу не раз доводилося повідомляти родичам про смерть їхніх близьких. І кожен раз зробити це було так само важко, як і вперше.

- Вам не можна рухатися. У вас на хребті тріщини, - зволікаючи з неприємною розмовою, сказав Віталій Степанович.

– Що з Вітою? – повторив своє запитання Сергій і з надією в очах подивився на лікаря.

«Він чекає доброї новини», – подумав Віталій і відчув себе катом, готовим ось-ось зрубати голову з плечей цієї людини.

– Вона загинула, – глухо сказав Віталій і відвів погляд.

Сергій стиснув до болю зуби і застогнав. Усе його життя стало важким тягарем, в одну мить втративши свої фарби і весь свій сенс. Він не приховував своїх сліз, які потекли по щоках, бо тепер йому було однаково, що про нього подумає цей молодий лікар і що буде з ним самим. Йому не потрібне більше це порожнє життя, в якому не було боязкої дитячої посмішки Віталіні та її відданих бездонних великих очей.

– Відійдіть! – процідив він крізь зуби. – Я не хочу нікого бачити! Я нічого не хочу! Нічого!

Лікар натиснув червону кнопку виклику медсестри. Коли прибігла захекана Ася, Віталій Степанович сказав:

– Терміново вколить йому заспокійливе та снодійне.

Він вийшов з палати, не в змозі більше нічим допомогти цьому великому і дужому чоловікові у хвилини його слабкості й відчаю.

Сергій хотів, але не міг повірити у жахливу новину. Його свідомість її просто не сприймала. Він бачив перед собою очі, які могли керувати його почуттями, просити, наказувати, любити, але не змогли зупинити неминуче. Сергій не міг упоратися зі своїми почуттями і плакав уперше за своє доросле життя, не соромлячись і не приховуючи сліз. Його охопила нездоланна жага чути голос Віталіні, відчувти дотик її легкої, такої ніжної руки. Він, міцний, сильний, що мав владу і гроші, раптом збагнув свою нікчемність, слабкість і безвихідь, залишившись без підтримки маленької, тендітної жінки.

Він не опирався, коли в його передпліччя вп'ялася одна голка, потім – інша. Медсестра співчутливо подивилася на чоловіка, який плакав, і не знайшла потрібних слів. Вона зрозуміла, що зараз ніякі слова втіхи йому не допоможуть, він мусить побути наодинці, виплеснути своє горе назовні і прийняти жорстоку реальність того, що сталося. Переконавшись, що велика доза заспокійливого та снодійного почала діяти і глухі ридання, які вириваються з грудей чоловіка, переходять у тихий стогін, вона тихенько, навшпиньках вийшла з палати, залишивши Сергія сам на сам зі своїм горем.

«І все-таки Іван Іванович мав рацію, – подумала Ася, йдучи коридором, – коли лаяв мене за підбори, які видають «цок-цок» при кожному кроці. Іноді треба йти безшумно і непомітно».

Віталій Степанович зайшов до жіночої палати, де було кілька хворих. «Мабуть, менше за всіх постраждала ця дівчина-медсестра», – подумав лікар, підходячи до Даринки. Дівчина з пластиром на лобі та перебинтованими руками напівлежала в ліжку з книжкою в руках.

– Як відчуває себе наша героїня? – усміхнувся Віталій Степанович.

Шоки Даші миттєво спалахнули рум'янцем, і вона, відчувши це, зашарілася ще дужче й опустила очі, приховавши їх довгими віями.

– Теж мені, скажете, – сказала вона, – знайшли героїню.

Віталій Степанович подивився на дівчину і дбайливо перепитав:

- І все-таки, як ви себе почуваєте?

- Нормально. Що зі мною може бути? Я ось про що хотіла запитати. Жінка померла ще до приїзду лікарів - це я знаю. Хлопцеві я намагалася допомогти, але, мені здається, травми не давали йому жодних шансів. Він теж загинув?

- Так. Було два трупи, але там дійсно були травми, несумісні з життям. Та ви молодець. Кажуть, ви боролися за їхнє життя до останнього?

- Принаймні, намагалася. А інші як? Як дитина?

- У дитини черепно-мозкова травма. Зараз хлопчик у реанімації, але його життю вже нічого не загрожує. Ви зробили диво, прямо вихоплюючи з лап смерті цих людей. Їм тепер доведеться все життя молитися за ваше здоров'я і святкувати два дні народження.

- А як чоловік, у котрого, як я припустила, був травмований хребет?

- Він теж буде вам зобов'язаний. У нього тріщини на хребті. Якби хтось підняв його і всадив чи сам він підвівся в гарячці, то залишився б інвалідом на все життя. Ви правильно зробили, що поклали його на рівну поверхню й не давали йому рухатися.

- Мені допомагали люди з ринку. Сама б я з ним не впоралася - дуже великий, сильний і важкий. З ним була молода жінка...

- Його дружина.

- Шкода, що вона не вижила.

- Звичайно.

- А чоловіки, які були затиснуті в машині? Як вони?

- Нормальні післяопераційні хворі. Вам залишилося запитати, як ваш наречений, - сказав лікар і раптово відчув якісь ревності.

Даринка знов опустила очі й тихо запитала:

- З ним, сподіваюся, все нормально?

- Загіпсований і прикутий до ліжка, але на деякий час. До вашого весілля буде здоровий повністю і станцює чечітку.

- Яку чечітку? - засміялася Даринка. - Це ви вже навігадували. Льоша народився ведмедем, а вони, як відомо, не вміють танцювати.

- Не скажіть. У циган вони танцюють.

- Як танцюють? - запитала Даша і звела на лікаря свої сині, як глибокі озера, очі.

- На задніх лапах. Як іще?

Даринка знову засміялася, і Віталію Степановичу було приємно чути її чистий, щирий сміх і дивитися на маленькі ямочки на щоках. Він зрозумів, чому Олексій говорив з такою гордістю про своє майбутнє весілля з цією дівчиною. З нею було легко і просто. І не треба добирати якісь особливі

слова, прикидатися і робити гарні жести. У ній уміло зійшлися і дитяча сором'язливість, і боязкість, і жіночність, і непомітна природна краса. Навіть злипле, забруднене кров'ю волосся, заклеєний пластиром лоб і втома на обличчі її не псували, а робили ще природнішою та приємнішою.

«Якби я зустрів таку дівчину...» – промайнула думка в голові Віталія Степановича, і він тяжко зітхнув.

– У вас стомлений вигляд, лікарю, – серйозно сказала Даша.

– А що вдієш? Іноді бувають спокійні зміни, а іншим разом... Ваш хлопець пишається вами і любить вас.

– Справді? – Даринка кинула на лікаря свій наївний погляд дитини та її щоки знову залила фарба.

– Він запитував про вас.

– Як ви думаєте, у мене залишиться великий шрам? – Даша легенько доторкнулася кінчиками пальців до пластиру. – На руці шрами мене не так турбують, а ось на лобі...

– Красу нічим не зіпсуєш, – пожартував Віталій Степанович.

– Лікарю, а коли я зможу піти додому?

– Хочеться додому?

– Страшенно хочеться!

– Завтра подивимося. Якщо буде все нормально, то зможете доліковуватися вдома.

– Це добре, – усміхнулася Даринка.

– Коли що треба – звертайтеся.

– Дякую.

Віталій Степанович, човгаючи капцями, потяг ноги до робочого кабінету. Йому вистачило сил, щоб набрати води в чайник і ввімкнути його.

– Традиція є традиція, – пробурчав він собі під ніс, глянувши на годинник. Із хвилини на хвилину мав підійти Іван Іванович і змінити його. Чоловік важко сів у глибоке крісло, витягнув втомлені ноги і прикрив очі...

– Вітаю тебе, колего, – голос Івана Івановича вивів його з напівсну.

– Доброго вечора, Іване Івановичу, – підхопився з крісла Віталій, простягаючи руку для вітання.

– Чув, чув, що тут скоїлося.

– Вже?

– Так, дівчата з приймального покою ледве на ногах тримаються. Вони мені коротко повідомили про аварію. Ну, давай, розповідай. Тільки май на увазі, сьогодні, в порушення традиції, я буду розливати чай і навіть нагодую тебе домашніми пиріжками.

– Хто їх робив?

- Сусідка, що матір доглядає, - відповів Іван Іванович і виклав на тарілку великі, пишні, з рум'яною скоринкою, апетитні пиріжки. Віталій проковтнув слину, тільки зараз згадавши, що нічого не їв уже добу.

Вислухавши розповідь молодого лікаря, Іван Іванович подумав: «Ось тепер мені вже можна йти на пенсію і купувати гарну вудку».

Частина II

Розділ 9

Даринка викликала таксі, щоб дістатися з лікарні додому. Раніше вона ніколи б не дозволила собі розкіш їхати в таксі з Кременчука до Дніпропетровська, але зараз їй було соромно в такому вигляді навіть сідати в автівку. Сукня подерта на шматки з плямами засохлої крові, волосся розкуйовджене, забруднене і злипле, на лобі - пластир, на руках - пов'язки.

- Як із фронту, - посміхнувся таксист.

- Майже. Після аварії, - виправдовуючись за свій пошарпаний вигляд, сказала Даша.

- Це не з тієї, що трапилася вчора за містом?

- Напевно.

- Кажуть, там було пекло.

- Це точно.

- Все місто гуде про це. З чуток, є двоє загиблих. Це правда чи тільки чулки?

- Правда. Молодий хлопець і дівчина.

- Треба ж! А ще базикають, що там була маленька дитина. Як вона?

- Лікар сказав, що видряпається.

- Це добре. Нехай дорослі в чомусь винні, десть згрішили, комусь щось погане побажали, а дитина? Вона чим завинила? Адже вона світу білого ще не бачила, - розмірковував балакучий таксист. - Навіщо ж її карати? Нехай живе. Адже так?

Даринка ствердно кивнула.

- А ще ходять чулки, що на місці аварії була медсестра, яка всіх за життя тримала, доки не приїхала «швидка». Правда?

- Правда, - відповіла Даша і відчула, як знову зрадницьки почали палати шоки. - І звідки вам усе відомо?

- Ну, почнімо з того, що новини у місті першими завжди дізнаються таксисти. А потім, у мене друг на місцевому телебаченні працює, а вони, ці телевізійники, якщо де щось сталося, встигають на крок попереду всіх бігти. Вони знімали місце аварії, але людей уже в той час там не було.

- Зрозуміло.

Таксист трохи помовчав, але потім, не витримавши довгої паузи, мовив:

- Треба ж таке! Кажуть, сестричка сама поранена вся, а рятувала людей, як навіжена! Уявляєш, коли приїхала «швидка», вона передала лікарям у руки дитину, а сама звалилася, мов сніп. Ось на таких людях тримається земля.

Даша про себе посміхнулася і сказала:

- Вона просто виконувала свій обов'язок.

- Ну, не скажи! - обурився таксист. - Інша б розгубилася й сиділа, розпустивши соплі. А ця... Ти її бачила?

- Бачила.

- І яка вона?

- Звичайне дівчисько, - відповіла Даринка і прикрила очі, давши цим знати, що вона втомилася й розмову закінчено. До Дніпропетровська їхати було ще довго, а їй не хотілося цілу дорогу слухати балачки таксиста. Занадто багато подій звалилося на неї в один день. Таксист, ображений неувагою дівчини і небажанням підтримувати розмову, ввімкнув музику і натиснув педаль газу...

- Господи! Як ти все це витримала?! - сплеснула руками Светка, повернувшись додому і вислухавши розповідь Даші про аварію.

Даринка лежала на дивані, прикрившись улюбленим пухнастим пледом у синіх розводах.

- А куди мені було подітися?

- Я б так не змогла.

- Ти б зробила так само. І другий, і третій, хто б там був, вчинив так само.

- Жах! Який жах!

Світлана сіла перед дзеркалом і поправила світлий чубчик. Узявши масажку, вона провела кілька разів по коротко стриженому волоссю, ретельно оглянула густонафарбовані вії і залишилася задоволена собою.

- Дашо, знаєш, а я згадала зараз, як Васьці Чернову в школі розбили ніс пацани й у нього йшла кров. Пам'ятаєш?

- Пам'ятаю.

- Всі такі перелякані були, очі по п'ятаку від страху, коли у нього хлинула з носа кров, а ти побігла, намочила під краном носовичок, посадила Васька за парту, голову назад закинула і хустинку на перенісся йому поклала.

- Я тоді ще за медсестрою когось попросила сходити.

- Якби ж попросила! Ти заволатала так, що півкласу галопом у медпункт помчало. Ніхто від тебе такого не чекав. Звикли всі, що ти - тихенька, зайве слово боїшся сказати, а то заволатала таким голосом!

Даринка розсміялася.

- В екстрених ситуаціях люди можуть себе вести неадекватно.

- Це всі ми тоді поводили себе неадекватно. А ти вчинила як треба.

Светка підсіла до Даші на диван і підібгала під себе ноги.

- Ти завжди робиш правильно, - вела далі вона. - Не треба бути завжди і скрізь правильною.

- Що ти маеш на увазі?

- Наприклад, твої стосунки з Льошкою.

- У них щось не так?

- Ось саме, що все занадто правильно.

- Значить, це добре? - Даринка не зовсім розуміла, до чого вела цю розмову її подруга.

- Ти досі вдаєш із себе незайману, не хочеш жити з ним до весілля, уникаєш сексу.

- Не бачу в цьому нічого поганого, - Даша невдоволено накопилила губи. - Все ще попереду.

- А раптом ви не підходите одне одному?

- Півроку підходили, а потім раптом не підійдемо?

- Еге ж! - засміялася Светка. - Яка ж ти дурна! Я маю на увазі секс. Раптом він тебе не влаштує або ти його? Що тоді? Зіграєте весілля, ввалите в нього купу грошей і розбіжиться?

- Ну, як це не влаштуємо одне одного? Якщо люди кохають одне одного й у них почуття взаємні, то їм і в сексі буде добре, і взагалі.

- Я дивуюся твоїй наївності! - Світлана покрутила головою. - Дівчата з чотирнадцяти років спокійно, без комплексів, займаються сексом зі своїми партнерами і можуть тобі докладно пояснити, хто з хлопців влаштовує їх у ліжку, а хто - ні.

- Якщо кохана людина, то буде влаштовувати, а якщо просто партнер, то можуть бути різні варіанти.

- Партнер, чоловік, коханець - це те саме. З ним ти займаєшся сексом і повинна від цього мати задоволення, а не виконувати обов'язок. А якщо твій чоловік тебе не буде влаштовувати в ліжку, то твій шлюб перетвориться на довічні тортури.

- Буде влаштовувати, - невдоволено буркнула Даринка.

- Ні, ти послухай мене, подруго, дослухай до кінця. Ти будеш із ним жити довго, але нещасливо. Тому що про оргазм ти будеш читати тільки в книжках і зовсім не уявлятимеш, що це. Тому що про нього неможливо написати або розповісти, не можна навіть намалювати в своїй уяві. Його треба випробувати на собі! А раптом тобі з твоїм чоловіком це не вдасться? Що тоді? А?

- Житиму без оргазму.

- Та ні, дорога моя. Не вийде!

- Чому?!

- Тому що твій чоловік мусить відчувати себе повноцінним чоловіком. А тут він раптом бачить, що його кохана дружина мало чим відрізняється від колоди у дворі. Що він повинен думати? Що він не задовольняє свою благовірну. Тоді, стеж уважно за моєю думкою, у тебе залишається один вихід, - Светка багатозначно підняла вгору вказівний палець. - Щоб не дати можливості своєму дорогоцінному чоловікові (крий Боже!) відчувати свою неповноцінність і не ввести у спокою спробувати щастя на стороні, доведеться тобі, знаєш, що робити?

- Що?

- Прикидатися! Так-так! Усе життя прикидатися! Лягати в постіль і охати, акати, стогнати та скрикувати, нібито від насолоди. Повір мені, це можливо з коханцем на одну-дві ночі, щоб потім знайти привід і розлучитися за доброю згодою. Але цей номер не проходить із чоловіком. З часом ти станеш уникати близькості, знаходячи різні причини і відмовки. Ну, наприклад, найпоширеніша відмовка в таких випадках: «Вибач, милий, у мене щось розболілася голова». Кілька днів на місяць тебе можуть урятувати критичні дні. Потім ти будеш ждати, поки він засне, не дочекавшись тебе з душою. Можна ще сказати, що ти дуже втомилася. А потім? Що потім?

- І що ж потім? - зітхнувши, запитала Даринка.

- Потім ти станеш нервовою та злою. І в тебе дійсно з'явиться втома, і почне боліти голова. Ти просто станеш патологічно боятися настання ночі. А він спробує знайти собі віддушину деінде.

- І що ти мені пропонуєш? Кинутися до Льошки в ліжко негайно? - з іронією в голосі запитала Даринка.

- Так! Уяви собі, негайно! Доки ще не стрибнула інша, - підбила підсумок розмови Світлана і засміялася, додавши: - Така, як я, наприклад.

- Стрибни, якщо вийде, - знизала плечима Даша.

- Ну, це я образно сказала. Ти ж знаєш, скільки наших поклали око на твого Льошку. Не встигнеш і оком змигнути, як перехоплять. І що ти тоді будеш робити?

- «Значить, не доля», - скажу.

- От просто так скажеш і будеш плакати в подушку ночами?

- Буду плакати. А що я зможу зробити?

- Ех ти, тютя-матютя! Не борець ти.

- Ти в нас борець - це я не заперечую. І чого ти добилася? Два роки спиш із нашим завідувачем, а де результат? Він спить з тобою, а живе до цього часу зі своєю дружиною.

- Поки що живе, - сказала Світлана, зробивши наголос на «поки що». - Це тимчасове явище. А я все одно доб'юся, щоб Веніамін Павлович розлучився з нею.

- Як можна змусити людину зробити щось проти своєї волі?

- А навіщо проти? - Светка хитро примружила свої нахабнуваті оченята. - Він зробить це з власної волі. Ось побачиш, як Веніамін сам прибіжить до мене і благодатиме не кидати його.

- Ну, ти загнула! - засміялася Даринка. - І що ж ти таке зробиш?

- Використаю всі методи. По-перше, я змушу його покохати.

- Як це можна зробити? І чи можливо таке взагалі?

- Цілком можливо. Головне, робити те, чого хоче чоловік, говорити тільки те, що він хоче почути. Це перший метод.

- Є ще й другий?

- Показати, що він - найрозумніший, найкрасивіший, найжаданіший. Чоловікам це дуже подобається. Вони взагалі від природи дуже самолюбні.

- Є ще в запасі прийомчики?

- Є! І не один.

- Наприклад?

- Крапелька за крапелькою, непомітно, ненав'язливо довести, що його дружина йому не підходить.

- Добре. А якщо і це не подіє?

- Можна використати останній прийом, - голос Светка перейшов на шепіт. - Небезпечний, але вірний.

- Що ще? - чомусь так само пошепки запитала Даринка, зробивши великі очі.

- Магія! - Светка округлила очі. - Чорна магія!

- Ти що?! Зовсім здуріла?

- У коханні, як на війні, всі засоби годяться. Чула таке?

- Чула. Але щоб... магія? Це ж порушення всіх законів природи.

- А що вдієш? - Світлана розвела руками. - Якщо й магія не допоможе, тоді залишається останній варіант. До нього треба готуватися довго й ретельно.

- Господи! Що ж ще?

- Шантаж! - випалила Светка і скинула вгору голову.

- Ти надивилася фільмів? - засміялася Даринка.

- Ні! Уяви собі - ні! Для цього треба заздалегідь готувати компромат. До речі, я вже потихеньку почала цим займатися.

- Ти зовсім з глузду з'їхала!

- Ні, не з'їхала. Просто я, на відміну від тебе, продумана. Якщо нічого на мого Веніаміна Павловича не подіє, мені доведеться дістати козирну карту. Шляхом маленького, на перший погляд, безневинного жіночого шантажу можна одружити чоловіка. Подумай сама. Він створив цю клініку на свої гроші, вклав у неї кошти і душу, підібрав гарний персонал, переманивши сюди найкращих лікарів міста. І все це заради іміджу клініки. А якщо у мене буде те, що може скомпрометувати клініку і його самого? Веня не захоче втрачати клієнтів, не піде на те, щоб медперсонал розбігся через відсутність клієнтів і, природно, грошей. Що йому залишиться робити? Відповідаю: виконати мої умови. А моя умова: взяти мене за законну дружину. Всього-то!

- А навіщо він узагалі тобі потрібен? Він удвічі старший за тебе. Невже немає хлопців молодших?

- Потрібен! Ось потрібен і все! Молодші є, але багатішого поки нікого поруч не бачу. Ау-у! Де ви, товсті гаманці? - Светка покрутила головою навсібіч.

- Так ти любиш не Веніаміна, а його гаманець?

- І перше, і друге. Для того, щоб бути ситим, треба з'їсти перше, друге і запити третім. А що ти хочеш, щоб я в селі, як мої батьки, все життя горбатилася? Город, гній, поросята, корова, кури, кролики. А в підсумку? Що вони бачили за все життя? Що мають, окрім трьох дітей, городу в сорок соток, будинку з чотирьох задушливих маленьких кімнат і корови, що мукає у дворі? Ні, я так жити не хочу! Не хочу і не буду!

- А якщо все-таки Веніамін не одружиться з тобою, що робити будеш?

- Думаєш, здамся? Повернуся додому і розпущу нкні? Ні! Це не для мене! Тоді знайду собі старенького, але багатого дідуся, і стану йому відрадою на схилі його років. А якщо серйозно, то за своє місце під сонцем я буду чіплятися зубами до останнього і ніхто мене не зможе ні переконати, ні зупинити. Ось так-то, подруго. Я живу в реальному світі, а ти - у вигаданому тобою і твоїми віршошльопами, - сказала Світлана, кивнувши на книжку, яку Даша досі тримала в руках.

- Не віршошльопами, а великими поетами. Невже тобі не подобається поезія?

- Я люблю почитати книгу, наприклад, який-небудь роман про кохання. Але на мене знаходить це рідко, коли мені буває нудно або не можу заснути.

- Книга замість снодійного?

- Вгадала. Найдієвіший засіб, якщо не спиться. Береш нудну книгу і починаєш її читати. Точніше, ти намагаєшся її прочитати, а очі в цей час починають самі по собі злипатися. І ти отримуєш користь від книги, не заподіявши шкоди організму. Ніяких тобі побічних ефектів, як від прийому медикаментів!

- Це ж насильство над книгою, над її автором! - обурилася Даша. - У кожного твору є свій читач, якому адресована ця книжка.

- Значить, вона адресована мені як снодійне, - засміялася Светка.

– Давай я почитаю тобі що-небудь з поезії.

– Ой, Дашо! Це ж так нудно! «Я из лесу вышел; был сильный мороз. Гляжу, поднимается медленно в гору...», – кривлялася Светка.

– Ти послухаєш мене хоч раз?! – Даша ляснула долонею по книзі.

– Гаразд. Вмовила. Але спочатку я ляжу, а ти будеш мені читати. Знаєш, як ноги втомилися за дві зміни?

Світлана вляглася на дивані горілиць навпроти Даші, поправила під головою подушку і приготувалася слухати, утупивши погляд у стелю.

Даша розкрила книгу і тихо, але з натхненням у голосі почала читати:

Коли я чую голос ніжний твій, –
Мені другого голосу не треба.
Ти мій суддя, мій бог і чародій,
Усим еством я прагну ним до тебе.
Коли я бачу очі чарівні,
Тоді блідніють зорі вечорові,
Коли бринять твої дзвінки пісні, –
То й соловей стихає у діброві...

Даша зробила паузу, перебуваючи все ще під враженням прочитаного.

– Хіба тобі не сподобалося? – запитала вона Свету.

– Хто це вигдавав?

– Вірші пишуть. Любов Забашта.

– Не чула про таку. Непогано, але якось сумно.

– Поети вкладають у кожне слово, кожен рядок свою душу, частину себе, а іноді й ціле життя. Вірші не можна читати як роман, швидко перегортаючи сторінки. Треба думати, міркувати, аналізувати, порівнювати.

– Почитай ще що-небудь, а я полежу із заплющеними очима. Я так краще сприймаю на слух, – попросила Светка і встиглася зручніше.

«Зараз, буквально через п'ять хвилин вона засне», – посміхнулася сама до себе Даша і почала тихо читати:

– Тамара Коломієць.

Коли серцю забракне слів, –
Не даються вони, гарячі, –
Я до тебе пошлю послів –
Руки свої нетерплячі.
Доторкнуться вони до скронь,
До плечей припадуть, незвані,
Віддадуть тобі весь вогонь
І замруть у німім чеканні...

Даринка подивилася на Светку і посміхнулася. Та вже мирно сопіла уві сні. Дівчина відклала книгу вбік і прилягла. Чомусь зараз згадалися дитячі роки і їхня дружба зі Светкою. Вони жили по сусідству. Скільки себе пам'ятає Даринка, стільки вона і знала свою подругу. Вони були дуже різні. Світлана – невисокого зросту, прудка, смілива, якщо не сказати, нахабнувата. Вона не блищала красою, але примудрялася бути завжди в

центрі уваги. Це було її потребою, і Світлана всіма засобами виставляла себе напоказ. У школі, якщо вона не вивчила урок і її викликали до дошки, поводитися впевнено й починала говорити голосно, намагаючись зв'язати два вивчені слова на різні лади. І їй це вдавалося! Вона примудрялася якщо не отримати заслужено, то хоча б випросити позитивну оцінку. А ось вона, Даринка, якщо чогось не довчила, то червоніла, кліпала очима, починала плакати, зізнавалась у всьому і... їй ставили двійку. Коли прийшов час цікавитися хлопцями, Світлана з Дашею ходили в сільський клуб – місце побачень. Якщо раптом хтось із хлопців і помічав Даринку – високу, зі стрункими ногами, з пишним волоссям і синіми очима, і вирішував підійти до неї, то одразу ж між ним і Дашею з'являлася Светка. Вона мружила оченята, кокетливо реготала, відпускала жарти в той час, як Даринка стояла тихо за спиною подружки, почервонівши від збентеження. І хлопці швидко забували про скромну й тиху Даринку, переключивши свою увагу на Светку. Даша не ображалася на подружку, а якщо й була якась образа, то вона швидко минала, і Даша пробачала Светці все.

Тепер вони винаймали разом квартиру. І хоча Даринка не поділяла Светкині погляди на життя й іноді її просто не розуміла, вони чудово уживалися разом. З іншого боку, обом так було зручно. Платити за житло удвох було менш накладно, ніж одній. До того ж у село вони їздили по черзі і тягли назад, до міста, в одній руці сумку з продуктами від одних батьків, в другій – від інших. Та й готували на кухні вони по черзі, тому що їхні робочі зміни не збігалися.

Даринка задумалася про розмову зі Світланюю про секс. Іноді вона й сама гадала, що чинить неправильно, не допускаючи близькості з Олексієм. Але нічого з собою вдіяти не могла. Її багата уява ніяк не хотіла відкинути думку про прекрасну ніч у білосніжній сукні при свічках після весілля...

Розділ 10

Даринка сходила на перев'язку, продовжила свій лікарняний лист і вирішила зайти на роботу. Вона була задоволена своєю професією, і її нинішня робота їй подобалася. Тут вона почувала себе впевнено та не соромилася і не боялася. Це була її стихія, яка цілком задовольняла Дашу.

Вона застала Свету в робочому кабінеті Веніаміна Павловича. Завідувач сидів, розкинувшись у своєму дорогому шкіряному кріслі, виваливши вперед круглий живіт. Його кругле обличчя з чорною бородою і вусами розпливлося в посмішці при появі Даші.

– А-а, Дашо. Проходь-проходь. Розкажуй, як здоров'я, як справи.

Даринка присіла на краєчок стільця поруч із подругою, що сиділа в короткому білому напівпрозорому халатику, крізь який чітко проглядалися її бежевий ліфчик і мереживні плавочки.

– Спасибі, Веніаміне Павловичу. У мене все чудово. Днями знімуть шви і я зможу вийти на роботу.

У двері кабінету хтось постукав.

– Заходьте! – крикнув завідувач.

– Веніаміне Павловичу, – у двері зазирнула молоденька медсестра і збуджено сказала: – Вас там питають. Термінова справа.

- Ну, дівчата, посидьте без мене. Вибачте, робота, - мовив Веніамін Павлович, поспішно виходячи з кабінету.

- Залицялась? - звернулася з посмішкою Даша до подруги.

- Доводиться залицятись. А ти звідки?

- З перев'язки йшла, вирішила тебе відвідати.

- Вдома набридло сидіти?

- Можна подумати, ми бачимось цілими днями. То ти на зміну, то я, то на побаченнях, то в селі...

Даринка не встигла договорити, як двері кабінету різко відчинилися і в очі їй ударило яскраве світло прожектора. Одразу ж за сяючим завідувачем до кабінету ввалилися телевізійники з камерами та мікрофонами.

- Ось вона, - Веніамін Павлович показав на Дашу, яка геть нічого не тямилася. - Знайомтеся - це наша Дарина Андріївна Шевченко, наша гордість, так би мовити, героїня нашого часу.

- Що все це означає?! - обурилася дівчина та підхопилася. За звичкою вона стала за спину подруги, немов шукаючи захисту.

- Дашо, - звернувся до неї завідувач із задоволеною усмішкою на обличчі. - Це телекомпанії РНТ і «Нюанс». Вони дізналися про твою самовідданість під час рятування людей в аварії і хочуть про тебе зробити репортаж.

- Ви що?! Я не хочу ніяких репортажів! - Даринка затулилася рукою від яскравого світла, що сліпило їй очі.

- Дівчино, лише кілька слів. Вам просто треба розповісти, що ви робили, як рятували людей, якої тяжкості були травми, - звернувся до неї хлопець із мікрофоном у руках.

- Я нічого не робила. Просто надала першу допомогу потерпілим.

- Я вас розумію, - хлопець був наполегливий. - Як і всі, ви губитеся перший раз перед камерою. Але це нічого, ми зробимо другий дубль, якщо знадобиться.

- Дашо, - зашепотіла їй Светка. - Ти зовсім очманіла, чи що?! Тебе по телеку показувати будуть! Усі побачать тебе і будуть захоплюватися!

- Навіщо мені це? Дозвольте, я піду звідси. - Даша м'яко відсторонила подругу, намагаючись вибратися. Її обличчя пашіло, і від цього їй ще більше хотілося зникнути від цікавих поглядів або взагалі провалитися крізь землю.

- Дашо, - звернувся до неї Веніамін Павлович. - Зрозумій, це не тільки тобі треба, а й нашій клініці. Подумай, скільки людей звернуть на нас увагу, дізнавшись про такі кадри, як ти!

- Ну, хочеш, я розповім про тебе? - Света схопила її за руку. - Хочеш, розповім, як ти Вася Чернову кров зупиняла? Пам'ятаєш? Це ж було непросто. Вже тоді ти зрозуміла, що рятувати людей - це твоє покликання.

Хлопці з мікрофонами почули, що говорила Светка, і мало не накинулися на дівчат, тицяючи їм мікрофони просто в обличчя:

- Дівчино, ви подруга героїні?

- Ви можете розповісти про ваше дитинство?

- Коли ви познайомилися?

- Так! Так! Так! - зупинив цей потік питань Веніамін Павлович. - Заспокойтеся всі й послухайте мене! Зараз я, як завідувач найкращої приватної клініки міста, скажу кілька слів про нашу лікарню. За цей час Даша заспокоїться і забуде про об'єктиви ваших камер. Еге ж, Дашо?

Голос завідувача пролунав владно - не як питання, а як наказ.

- Можна після виступу Веніаміна Павловича я розповім про свою подругу? - Светка виставила вперед свої округлі груди і скинула вгору голову. - Я не боюся камер і про Дашу можу розповісти багато цікавого.

- Добре, - дав команду хтось із натовпу. Чоловік розставив їх в один ряд. Зліва від Даринки виявився завідувач, праворуч - Светка. Даша відчула, як від хвилювання її всю кинуло в жар і по спині пробігла зрадницька тоненька цівка поту.

- Камера! - почула вона чийсь голос, і Веніамін Павлович почав свою розповідь про клініку, її технологічну базу, послуги, що надаються, поступово переводячи розповідь на його роботу з добору кадрів. Даринка не знала, куди себе подіти. Ще хвилину - і їй здалося, вона провалиться в прямому значенні під землю. Час швидко біг, а вона ніяк не могла сконцентруватися. Думки плуталися в голові, і Даша з жахом розуміла, що, коли черга дійде до неї, вона не зможе нічого сказати. І вона ще гарячковіше намагалася знайти потрібні слова.

- Я прекрасно пам'ятаю той день, коли Света, яка вже працювала в нашій клініці, вперше привела до мене в кабінет просту і скромну дівчину... - як крізь сон, долітали до слуху Даринки слова завідувача, а вона стояла, опустивши погляд, немов учениця, яку викликали до дошки відповідати, а вона не вивчила урок.

Потім заторохтіла Светка. Вона розповідала й про раннє дитинство, і про перший дзвінок у школі, коли вони стояли удвох, узявшись за руки, і про Васька з розбитим носом, і про те, що вони разом працюють і живуть в одній квартирі.

- Дашо, розкажіть тепер нам про той фатальний день, - попросив Даринку чийсь голос.

- Був гарний, прекрасний ранок, - видавлюючи кожне слово з себе і не піднімаючи очей, пробурмотіла Даша. Так було з нею і раніше, в школі. Вона могла б розповісти багато, докладно й барвисто, до найменших деталей, але не тут, а в іншій обстановці, коли вона відчувала б себе більш спокійно і комфортно.

- Стоп! Стоп! Стоп! Так не годиться! Дашо, ви можете підвести голову?

- Можу, - сказала дівчина і підвела голову.

- Підніміть очі й дивіться на камеру. Забудьте про неї і уявіть, що це обличчя... Наприклад, вашої подруги. Можете це зробити?

- Так, - видавила з себе Даринка. Вона зрозуміла, що ця ексекція ніколи не скінчиться, якщо вона не зможе хоча б щось їм розповісти. І тоді вона

подумки повернулася в той злочасний день, коли вони поверталися з Олексієм від його батьків.

– Того дня я зі своїм хлопцем поверталася з села, де живуть його батьки. Ми їхали на «жигулях», і, здавалося, ніщо не вішувало біди, – почала вона говорити, ніби переживаючи події того ранку ще раз. Її вії трепетно здригалися від хвилювання, і голос звучав несміливо й тихо, але вона вже не мимрила собі під ніс, а говорила й говорила з одним-єдиним бажанням – швидше звідси втекти. – Напевно, люди, які поспішали назустріч своїй смерті і травмам, теж нічого не підозрювали. Вони будували плани на майбутнє, прагнули до своєї певної мети, не думаючи про те, що вже перебувають на межі життя і смерті. В одній точці на землі, у Т-подібного перехрестя, в глибокому тумані було визначено ім зустрітися. Там вирішувалися їхні подальші долі. Страшне слово «фатум» відправило двох в інший, незнаний світ, решті ж – підготувало інакшу долю...

Голос Даринки поступово набирав упевненості, адже вона говорила не про свій вчинок, а про інших людей...

Наступного дня по телебаченню транслювали знятий напередодні репортаж. Даша дивилася його разом з Олексієм, у його малосімейці. Хлопець із закинутою вгору ногою в гіпсі лежав на дивані й міцно стискав руку Даринки. В його очах світилася і радість, і гордість за свою дівчину. Він намагався не пропустити жодного слова, жодного жесту Даші, що говорила з екрана телевізора.

– Ти була прекрасна! – захоплено сказав Олексій, коли репортаж закінчився.

Він притягнув її до себе і поцілував коротким, але ніжним поцілунком.

– Знав би ти, як мені далось це інтерв'ю, – зітхнула Даринка.

– Ти так гарно говорила!

– Звичайно. Ти ж знаєш, яка я боягузка. У той момент я повірила, що земля може піді мною розколотись і мене поглинуть її глибокі надра, – засміялася Даша.

– Я своїм батькам подзвонив, щоб вони увімкнули телек. Уявляєш, як вони зараз раді? Дашулю, а ти своїм телефонувала?

– Не-а.

– Але чому?! Таке по телевізору не кожен день побачиш.

– За мене це зробила Светка. І своїм, і моїм усе доповіла.

– Значить, усе село тепер знає? Всі бачили?

– Напевно, – посміхнулася Даша. – У селі що знає один – знають усі.

– А брат твій бачив?

– Думаю, що йому мама зателефонувала й усе розповіла. – Даринка підвелася зі стільця і сказала: – Досить про це. Давай краще буду тебе годувати. Що приготувати сьогодні?

Олексій не встиг відповісти, як у Даші задзвонив телефон. Дівчина подивилася на дисплей. Дзвонив її рідний брат Олександр.

- Привіт, Сашулю, - зраділа Даша його дзвінку.
- Дашко, ну, ти молодець! Я не чекав від тебе такого! По телеку виступала!
- Сашо, хоч ти не починай. Я ж медсестра і просто зробила те, що мені належало зробити. А ці журналісти як роздують усе! З мухи слона зроблять в одну мить!
- Ну, не скажи, сестричко! Ми тут із хлопцями всією бригадою тебе дивилися. Пацани вимагають виставити ім після роботи могорич.
- За що?
- За героїчний вчинок моєї сестри!
- Поясни, що нічого героїчного я не зробила.
- А ще всі неодружені нашої бригади в тебе закохалися. Щоправда, заочно, але готові хоч зараз із тобою одружитися.
- Скажи їм, що потяг уже пішов, а вони спізнилися.
- Значить, весілля не відмінюється?
- Звичайно ж, ні!
- Я радий за тебе, сестричко. Як ти себе відчуваєш зараз?
- Дуже добре! Скоро знімуть шви і піду на роботу.
- Ну й гаразд. А то мати з батьком так хвилюються за тебе після цієї аварії.
- Я вже їм дзвонила і не раз пояснювала, що я не постраждала.
- Ну, тепер побачили тебе по телеку й заспокоються.
- Ти краще розкажи, як там мої улюблені племінники.
- Воюємо потихеньку. У червні почнуться канікули, привезу їх до дідуся та бабусі, там і побачимося.
- Перекажуй вітання дружині, а Маринці й Русланчику від їхньої хрещеної найвеличезніший, найтепліший привіт.

Даринка попрощалася з братом і пішла на кухню готувати на прохання Олексія його улюблену страву - солянку.

...Увечері подзвонила мама Даші.

- Донечко, ми з батьком такі раді, що виховали гарну доньку! - крізь сльози сказала мати.
- Мамо, ну що ти таке кажеш? У вас звичайна дочка. Це репортери вміють все прикрашати. Як ви там?
- Ой, не повіриш, Дашо! З ніг валюся від втоми. Ти ж знаєш, як воно в нас у селі. Новина про те, що тебе будуть по телевізору показувати, облетіла всіх. Усі дивилися тебе, а потім стали заходити в гості. То один, то другий, то третій загляне. Всі хочуть сказати кілька слів. А я ж не можу

гостей так просто відпустити, саджу за стіл. Була курка, тушкована з картоплею, та огірки, відкрила банки з помідорами. Все поїли, а односельці йдуть знову і знову. Стала яйця смажити, а потім і ті закінчилися. Довелося бігти до сусідки позичати. Вже й бутиль вина домашнього випили, а все йдуть і йдуть.

– Робити вам нема чого, – сказала невдоволено Даринка. – Знайшли, з якого приводу бенкет улаштувати!

– Ну, не скажи, дитинко! З нашого села тебе першу по телевізору показали. Це ж треба! Навіть директор школи заглянув. «Спасибі, – каже, – за хорошу дочку». А завтра заїде твоя перша вчителька. Пам'ятаєш її?

– Мамо, я всіх чудово пам'ятаю. Але навіщо ви влаштовуєте це шоу? Кому це треба? – обурилася Даша.

– Дашо, та я тобі кажу, що жодної людини ні я, ні батько не запрошували. Що мені робити, якщо вони йдуть і йдуть? – виправдовувалася мати, а потім додала: – Мало що самі йдуть, так іще й могоричі з собою несуть.

– Тато вже наклюкався?

– Вже, – зітхнула мати. – Не пив десять років з того моменту, як обморожену ногу відрізали, а це напробувався. Та він і потроху пив, по ковточку з кожним.

– І сильно він наковтався?

– Порядно. Спить вже.

– А бабуса як?

– Лежить і плаче від радості. Каже: «Двері ширше у мою кімнату відчини, а то гостей погано видно».

– У неї ще є памперси?

– На місяць іще вистачить.

– Я приїду в червні, ще привезу. Передай їй від мене привіт. Скажи, що я її дуже люблю.

– Добре. Ой, Дашо, пора закінчувати! Собака у дворі гавкає. Треба йти гостей зустрічати!

Мати вимкнула телефон іще до того, як Даринка хотіла попрощатися.

– І треба ж таке придумати, – посміхнулася Даша сама до себе, – гостей зустрічати і за стіл садити. Ні б, посиділи біля паркану на лавці, язиками поплескали та й годі.

Розділ 11

Лікар уважно оглянув рани на руці й лобі Даринки після зняття швів, обробив їх і залишився задоволений.

- Непогано. Дуже навіть непогано, - сказав лікар і хитро посміхнувся: - Тепер можна і весілля зіграти.
- А ви звідки знаєте? - здивувалася Даша.
- Ви, шановна пані, тепер відомі.
- Скажете теж, - дівчина збентежилася.
- А наречений вже готовий станцювати з вами весільний вальс?
- Хіба що на милицях.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (<http://www.litres.ru/svetlana-talan/koli-ti-poruch/?lfrom=362673004>) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примечания